

บทที่ 3

สังคมชนบทในนวนิยายของฮาร์ดี

ในบทที่ 2 เราได้ทราบถึงสภาพโดยทั่วไปของสังคมชนบทเวสเซกซ์ในยุคของการปฏิวัติอุตสาหกรรม และภูมิหลังของนวนิยายเวสเซกซ์ของฮาร์ดี ในแง่ของภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ในบทนี้จะเป็นการศึกษาวิเคราะห์สภาพสังคมชนบทของเวสเซกซ์ที่ปรากฏในงานของฮาร์ดี โดยจะนำกรอบแนวคิดทฤษฎีทางด้านสังคมวิทยาชนบทมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ ซึ่งจะเป็นการศึกษาสภาพสังคมชนบททั้งในแนวมหภาค (macrocosm) และแนวจุลภาค (microcosm) โดยจะแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. สภาพสังคมชนบทเวสเซกซ์ในแนวมหภาค ในส่วนนี้จะเป็นการศึกษาถึงภาพรวมของสภาพสังคมชนบทอย่างกว้าง ๆ โดยจะนำคำจำกัดความเกี่ยวกับสังคมชนบทของรอเบิร์ต เรดฟิลด์ เจ้าของทฤษฎี Folk-Urban Continuum มาพิจารณาลักษณะของชุมชนชนบทเวสเซกซ์ที่ฮาร์ดีสะท้อนไว้ในนวนิยายทั้ง 7 เรื่องของเขา นอกจากนี้จะได้นำทฤษฎี Gemeinschaft (community) ของเฟर्डินันด์ ทอนนีส์ และแนวความคิดในเรื่องกลุ่มปฐมภูมิ (primary groups) ของชาลส์ ฮอร์ตตัน คูลีย์ (Charles Horton Cooley) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิกในชุมชนชนบท มาศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชนชนบทเวสเซกซ์จากนวนิยายของฮาร์ดีอีกด้วย

2. สภาพสังคมชนบทเวสเซกซ์ในแนวจุลภาค (microcosm) ในส่วนนี้จะเป็นการศึกษาถึงสภาพสังคมชนบทเวสเซกซ์ในแง่ที่ให้รายละเอียดมากกว่าการศึกษาชนบทในแนวมหภาค โดยจะนำทฤษฎีเกณฑ์การแบ่งสังคมชนบทและสังคมเมืองของพริทิม เอ เซอโรคิน คาร์ล ซี ซิมเมอร์แมน ชาลส์ เจ แกลพิน ซึ่งเป็นการศึกษาถึงสังคมชนบทในด้านที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างสังคมชนบทกับสังคมเมือง โดยพิจารณาลักษณะที่แตกต่างกันทางด้านอาชีพ สิ่งแวดล้อม การเคลื่อนย้ายทางสังคม เป็นต้น นอกจากนี้จะได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพของประชากรชนบทและเมืองของ พอล เอฟ ซีคอร์ด คาร์ล ดับเบิลยู แบคแมน และ แลนดิส ซึ่งเป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของคนชนบท ซึ่งจะทำให้เราได้เข้าใจถึงวิถีชีวิตของคนชนบทได้ดียิ่งขึ้น

1. สภาพสังคมชนบทของเวสเสกซ์ในแนวมหภาค

ก่อนที่เราจะวิเคราะห์ถึงสภาพสังคมชนบทของเวสเสกซ์ เราควรจะพิจารณาคำจำกัดความของคำว่า "สังคมชนบท" ก่อน ตามคำจำกัดความของรอเบิร์ต เรดฟีลด์ เจ้าของทฤษฎี Folk-Urban Continuum เขาเรียกสังคมชนบทว่าเป็น Folk Society หรือ Peasant Society เพราะมีลักษณะพิเศษคือมีขนาดเล็ก โดดเดี่ยว คนในกลุ่มมีความคล้ายคลึงกันทางสังคม ไม่มีเทคโนโลยีซับซ้อน ไม่มีการแบ่งแยกแรงงาน นอกจากแบ่งกันตามเพศและอายุ ผู้ชายล่าสัตว์หาปลา ผู้หญิงและเด็กเก็บพืชผักผลไม้ อาหารไม่มีเก็บเหลือเฟือ มีความเป็นปึกแผ่นสูง มีความใกล้ชิดกันมาก การติดต่อเป็นแบบเผชิญหน้ากัน ทุกคนรู้จักกันดี ศาสนามีความสำคัญมาก และการควบคุมทางสังคมจะผ่านทางสถาบันศาสนา มีพิธีกรรมมากมาย มีการประพฤติปฏิบัติตามประเพณีดั้งเดิมและตามวิถีประจำ เป็นไปโดยไม่มี การสงสัยวิจารณ์ ครอบครัวยังเป็นกลุ่มหลักของสังคม ผู้คนช่วยเหลือกันโดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทนที่เป็นเงิน อยู่ร่วมกันฉันญาติมิตร และสถานภาพทางสังคมจะเป็นไปโดยกำเนิด (ascribed status)

เมื่อเรานำคำจำกัดความ "สังคมชนบท" ที่รอเบิร์ต เรดฟีลด์ ได้ให้ไว้มาพิจารณาภาพของสังคมชนบทเวสเสกซ์ที่ฮาร์ดีสะทอนไว้ ในนวนิยายทั้ง 7 เรื่องของเขา เราจะพบว่าสังคมชนบทของเวสเสกซ์ยังคงมีลักษณะตามคำจำกัดความนี้ คือเป็นชุมชนที่มีลักษณะพิเศษเป็นชุมชนขนาดเล็กและโดดเดี่ยว ตามบันทึกของนักประวัติศาสตร์กล่าวไว้ว่าเวสเสกซ์หรือที่รู้จักกันในชื่อของดอร์เซตตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศอังกฤษ เป็นชุมชนชนบทที่ล้าหลังมากที่สุดของอังกฤษ ยากจนมากที่สุด และการอุตสาหกรรมมีน้อยมาก ในช่วงระหว่างการปฏิวัติอุตสาหกรรม ขณะที่ประเทศอังกฤษกำลังมีการเปลี่ยนแปลง แต่ในชุมชนชนบทของเวสเสกซ์ หรือดอร์เซต เกือบจะเรียกได้ว่าวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์แทบจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงใด ๆ เลย ในขณะที่เมืองลอนดอน เวลาผ่านไป 20-30 ปี ก็ถือว่าล้าสมัยแล้ว แต่ในชนบทเวลา 50 ปีผ่านไปก็ไม่ได้ทำให้วิถีชีวิตของผู้คนเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด การทำงานของพวกคนตัดหญ้าเพื่อเอาไปเลี้ยงสัตว์ (gaiter) กีด หรือการปักเสื้อคลุมยาวถึงเข่าทำด้วยผ้าลินินสำหรับคนทำงานในไร่ (smock-frock) กีด ยังคงเหมือนเดิม แม้แต่กาลเวลาจะผ่านไปถึง 10 ชั่วโมงก็ไม่ทำให้คำพูดในชีวิตประจำวันของผู้คนในชนบทเปลี่ยนแปลงไปแม้แต่ประโยคเดียว ดังที่ฮาร์ดีได้บรรยายสภาพสังคมชนบทของเวสเสกซ์ ในเรื่อง Far From the Madding Crowd ว่า

"...three or four score years were included in the mere present, and nothing less than a century set a mark on its face or tone. Five decades hardly modified the cut of a gaiter or the embroidery of a smock-frock by the breadth of a hair. Ten generations failed to alter the turn of a single phrase." (Hardy 1974: Chapter 22 p. 178)

สภาพสังคมชนบทเวลสเสกซ์เป็นสิ่งคมเล็ก ๆ โดดเดี่ยว การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างช้า ๆ จึงทำให้ผู้คนมีความคุ้นเคยกัน รู้จักกันดี มีความเห็นอกเห็นใจ พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือกัน ความสัมพันธ์เป็นไปอย่างอบอุ่นและเป็นกันเอง เฝือดูหน้ากันโดยตรง ลักษณะความสัมพันธ์เช่นนี้จะมีในครอบครัว ในชุมชนเล็ก ๆ หรือในละแวกบ้านใกล้เคียงเป็นต้น ในนวนิยายของฮาร์ดี้เราจะพบภาพลักษณะความสัมพันธ์เช่นนี้เสมอ เช่นในเรื่อง Far From the Madding Crowd ฉากที่เกิดขึ้นในบ้านของคุณปู่วอร์เรน (Warren) หรือ Warren's Malthouse (Chapter 8: The Malthouse The Chat News) หลังจากที่พวกคนงานเสร็จสิ้นภารกิจประจำวันจากงานเลี้ยงแกะ พวกเขาจะมาชุมนุมกันที่บ้านของคุณปู่วอร์เรนในยามค่ำคืน ทุกคนจะนั่งรอบกองไฟจินน้ำแอปเปิ้ลหมัก (cider) อุ่น ๆ ที่ทำให้ร้อนด้วยเหยือกสำหรับใส่เหล้าองุ่น ซึ่งในเวทเซอร์เบรี (Weatherbury) เรียกเหยือกใส่เหล้าองุ่นนี้ว่า God-forgive-me เป็นเหยือกทรงสูงมีหู 2 หู ตั้งไฟได้ แจน คอคแกน (Jan Coggan) จะเป็นผู้ตรวจสอบเหล้าองุ่นว่าอุ่นพอดีหรือยังโดยการจุ่มนิ้วลงไป ในหม้อมีมันฝรั่งเผาขนมปัง เบคอน บรรยากาศเต็มไปด้วยความอบอุ่นเป็นกันเอง ทุกคนต่างก็สนทนากันถึงเรื่องราวต่าง ๆ เรื่องครอบครัว ตระกูล พิธีทางศาสนา เรื่องล้มเพเทระที่เรียกเสียงหัวเราะได้อย่างครื้นเครง

ฉากที่ฮาร์ดี้บรรยายในบทนี้เป็นการบรรยายภาพที่ละเอียดอ่อน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่อบอุ่นใกล้ชิดในการทำงานของคนเหล่านั้น ชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย และทุกคนคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี เราจะพบบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นกันเองเช่นนี้อีกในเรื่อง The Return of the Native ในตอนที่คนงานตัดหญ้า และเพื่อนบ้านใกล้เคียงมาชุมนุมที่บ้านของนางโยไบร์ท (Mrs. Yeobright) ในคืนวันคริสต์มาสเพื่อต้อนรับคลิมโยไบร์ท (Clym Yeobright) ซึ่งเพิ่งกลับมาจากปารีส ทุกคนชุมนุมกันบนโต๊ะอาหารใกล้เตาผิง ต่างเล่ากันถึงเรื่องราวเก่า ๆ ด้วยความสนุกสนาน "Inside is Paradise...and

songs and old tales are drawn from the occupants by the comfortable heat, like fruit from melon-plants in a farm" (Hardy 1974: Chapter 6, p. 53)

ในสังคมชนบทที่ผู้คนมีความสัมพันธ์แบบเป็นกันเองนี้ ฮาร์ดี้มักจะสะท้อนให้เห็นถึงคนชนบทที่มีความเห็นอกเห็นใจพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เราจะได้เห็นภาพของความประทับใจเช่นนี้เสมอในนวนิยายของฮาร์ดี้ ภาพของไฟที่กำลังลุกไหม้โรงเก็บฟางของบารชีบา เอเวอร์ดีน (Bathsheba Everdene) และเกเบรียล โอ๊ค (Gabriel Oak) รีบวิ่งเข้าไปสกัดดับเพลิงก่อนที่จะมีคนงานคนอื่น ๆ มาช่วย ในเรื่อง Far From the Madding Crowd หรือภาพของนางโยไบร์ทที่ถูกข่มขืนในทุ่งเอ็กคอน ฮีธ ในเรื่อง The Return of the Native พวกคนงานชาวบ้านต่างก็รู้สึกจ้อหาयरักษาที่จะถอนหนิงูได้ และต่างก็เศร้าใจไปตาม ๆ กันที่ไม่สามารถช่วยชีวิตนางโยไบร์ทแม่ของคลิมได้ ภาพของเทสส์ ในเรื่อง Tess of the D'Urbervilles ที่ได้รับความเห็นอกเห็นใจในชะตากรรมของเธอจากเพื่อน ๆ ที่ทำงานในโรงรีดนมของเธอเมื่อพวกเขาทราบว่าแอนเจิล แคลร์ (Angel Clare) ทิ้งเทสส์ไป และเทสส์ต้องได้รับความลำบากเพราะต้องรับการละเมิดของครอบครัวของตนเองโดยลำพัง และบ้านที่กำลังจะถูกยึดคืนโดยเจ้าของที่ดิน ทั้ง ๆ ที่เพื่อน ๆ เหล่านี้เคยอิจฉาเทสส์เพราะแอนเจิล แคลร์ สนใจเทสส์มากกว่าพวกเขา

ฮาร์ดี้ต้องการสะท้อนให้เห็นอีกว่าในสังคมเล็ก ๆ ที่ผู้คนมีความใกล้ชิดกันและมีความสัมพันธ์แบบเผชิญหน้ากันโดยตรงนี้ ทำให้ผู้คนสนใจที่จะรู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นในละแวกบ้านหรือหมู่บ้านของตนอยู่เสมอ นวนิยายของฮาร์ดี้จะสอดแทรกลักษณะเช่นนี้ไว้เกือบจะตลอดทั้งเรื่อง เราได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของครอบครัวของบารชีบา เอเวอร์ดีน ตัวละครเอกในเรื่อง Far From the Madding Crowd จากการพูดคุยกันของพวกคนงานในบ้านของคณูปุวอร์เรน (Chapter 8: The Malthouse-The Chat-News) หรือในเรื่อง The Woodlanders ตอนที่เมลเบรี (Melbury) พ่อของเกรซ (Grace) กำลังหาหนทางที่จะให้ลูกสาวของตนหย่าขาดจากดอกเตอร์ฟิทซ์ปีเย่ (Dr. Fitzpier) เพราะเขาแอบไม่มีความสัมพันธ์อันดีกับชาร์มอนด์ (Mrs. Charmond) เจ้าของที่ดินของตำบลลิตเทิล ฮินทอคค์ (Little Hintock) พวกชาวบ้านต่างก็สนใจในความเป็นไปของครอบครัวนี้อยู่ตลอดเวลา ทั้ง ๆ ที่เกรซ เองก็พยายามเก็บตัวอยู่แต่ในบ้าน

"The proposition had suggested itself as a quick escape from publicity, for many eyes were regarding her. She had hoped that sufficient time had elapsed for the extinction of curiosity; but it was quite otherwise. The people looked at her with tender interest as the deserted girl-wife..." (Hardy 1974: Chapter 38 p. 292)

ลักษณะของสังคมเวสเสกซ์ที่เป็นสังคมเล็ก ๆ การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างช้า ๆ และการเคลื่อนไหวทางสังคมมีน้อย ผู้คนไม่ค่อยได้รับการศึกษาทำให้ผู้คนในชนบทที่อยู่ในละแวกบ้านก็ดี หรือในครอบครัวตระกูลเดียวกันก็มีความคล้ายคลึงกันมาก มีการใช้ภาษาท้องถิ่นเหมือนกัน มีพฤติกรรมคล้ายกันเพราะอิทธิพลของขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี หรือที่รวมเรียกว่าวัฒนธรรมเหมือนกัน จึงมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ในนวนิยายทั้ง 7 เรื่องตัวละครของฮาร์ดี้จะสะท้อนให้เห็นภาพของคนในชนบทส่วนใหญ่ที่ไม่ค่อยได้รับการศึกษา พวกเขาจะพูดภาษาท้องถิ่นกัน ยกเว้นตัวละครที่มาจากเมืองหรือตัวละครที่ได้รับการศึกษาดีเช่น เกรซ เมลเบอรี่ (Grace Melbury) ใน The Woodlanders หรือแฟนซี เดย์ (Fancy Day) ใน Under the Greenwood Tree เป็นต้น

นอกจากลักษณะที่คล้ายคลึงกันในเรื่องการใช้ภาษาท้องถิ่นแล้ว ตัวละครของฮาร์ดี้ยังมีลักษณะการแสดงออกที่คล้ายคลึงกัน เราจะสังเกตเห็นว่าพวกคนงานหรือชาวบ้านในแถบเวทเชอร์เบอรี่ จากเรื่อง Far From the Madding Crowd เช่นคุดปูออร์เริน เจเคิบ สمولเบอรี่ (Jacob Smallbury), แจน คอคแกน (Jan Coggan), เฮนเนอริ เฟรย์ (Henery Fray), โจเซฟ พูร์กราธ (Joseph Poorgrass) ฯลฯ ก็ดี หรือพวกคนงานที่เป็นคนตัดหญ้า หรือชาวบ้านในละแวกทุ่งเอคดอน ฮีธ จากเรื่อง The Return of the Native เช่นคุดปูแคนเทิล (Grandfather Cattle) ทิมอธี แฟร์เวย์ (Timothy Fairway) โจเซฟ ฮัมฟรี (Joseph Humphrey) ออลลี เดาดอน (Olly dowden) คริสต์เตียน แคนเทิล (Christian Cattle) ฯลฯ ก็ดี หรือพวกชาวบ้านกลุ่มนักดนตรีในแถบตำบลเมลสตอค (Mellstock) จากเรื่อง Under the Greenwood Tree เช่น แทรนเตอร์ รูบิน (Tranter Reuben) วิลเลียม ดิวี (William Dewy) คุดปูเจมส์ รอเบิร์ต เพนนี่ (Robert Penny) เอเลียส สปินส์ (Elias Spinks) โจเซฟ บาวแมน (Joseph Bowman) ทอมัส ลีฟ (Thomas Leaf) ฯลฯ เป็นต้น พวกเขา

ล้วนแต่มีลักษณะเปิดเผย ตรงไปตรงมา มีอารมณ์สนุกสนาน และบุคลิกอย่างหนึ่งที่น่าสนใจของชาวบ้านในชนบท ก็คือความรู้สึกถ่อมตน เมื่ออยู่ต่อหน้าชนชั้นที่สูงกว่าพวกตน เช่น เกเบรียล โอ๊ค (Gabriel Oak) ในเรื่อง Far From the Madding Crowd ผู้ซึ่งหลงรักบาธชีบา เอเวอร์ดีน (Bathsheba Everdene) เขาต้องการที่จะขอแต่งงานกับเธอจึงแต่งตัวอย่างหมัดจดที่สุด และอ้อมลูกแกะเกิดใหม่ ไปที่บ้านของนางเฮิร์ท (Mrs. Hurst) ผู้เป็นป้าของบาธชีบา นำสิ่งเกิดว่าฮาร์ดีจะใช้เครื่องหมาย (~~~~) เพื่ออธิบายถึงลักษณะของคนชนบทที่ไม่นิยมบอกชื่อของตนเองแก่เจ้าของบ้าน ไม่ใช่เพราะอับร้อมมาไม่ตื่นแต่เห็นเพราะความถ่อมตนที่ชาวเมืองไม่มี เกเบรียล โอ๊ค พูดกับนางเฮิร์ทว่า "Will you tell Miss Everdene that ~~~~ somebody ~~~~ would be glad to speak to her?" (Chapter 4. p.62) บุคลิกที่ถ่อมตนของโอ๊คนี้คล้ายคลึงกับบุคลิกของแทรนเตอร์ รูบิน ในเรื่อง Under the Greenwood Tree ที่กำลังจะเดินทางไปพบกับมิสเตอร์เมย์โบลด์ (Mr. Maybold) พระประจำตำบลเมลสตอค เพื่อเจรจาขอให้กลุ่มนักดนตรีประจำท้องถิ่นอย่างพวกเขาได้เล่นดนตรีในโบสถ์อีกครั้งในวันคริสต์มาส เข้าวันนั้นแทรนเตอร์ รูบิน ก็แต่งตัวอย่างดีและยืนพูดกับมิสเตอร์เมย์โบลด์ด้วยกิริยาสุภาพถ่อมตนที่สุด และมักจะใช้คำพูดที่แสดงนิสัยถ่อมตนแบบชาวชนบทเสมอว่า "Excuse me for my uncivility, sir!"

นอกจากนี้ชาวบ้านในสังคมชนบทเวสเซกซ์ ยังมีความคล้ายคลึงกันในด้านความคิดเห็นความเชื่อต่าง ๆ ผู้คนยังคงเชื่อถือโชคลาง สิ่งที่อยู่นอกเหนือธรรมชาติ เช่นซูซาน นันซัทซ์ (Susan Nunsuch) ใน The Return of the Natives เชื่อว่ายูสตาเซีย อีฟ (Eustacia Eve) ซึ่งอาศัยอยู่บนเอกดอน ฮีธ เป็นแม่มดเพราะยูสตาเซียไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับชาวบ้าน ซูซาน นันซัทซ์ แอบทำพิธีในทุ่งซึ่งตั้งสมมติว่าเป็นตัวแทนของยูสตาเซีย เธอใช้เข็มแทงและเผาไฟหุ่นตัวนี้ ซึ่งเป็นช่วงเดียวกับที่ยูสตาเซียหนีไปกับวิลเดฟ (Wildeve) และตกน้ำตายที่เขื่อนเก็บกักน้ำ สิ่งนี้ยังทำให้ซูซาน นันซัทซ์ เชื่อมั่นในความคิดของตัวเองมากขึ้นหรือตัวละครอื่น ๆ ก็มีความเชื่อถือในโชคละตา การทำนายทายทักต่าง ๆ นางเดอบีย์ฟิลด์ (Mrs. Durbeyfield) แม่ของเทสส์ ในเรื่อง Tess of the D'Urbervilles ก่อนจะออกจากบ้านหรือทำอะไรก็ต้องดูหนังสือทำนายดวงชะตา ก่อนแฟนซี เดย์ (Fancy Day) จากเรื่อง Under the Greenwood Tree ทั้งที่ได้รับการศึกษาก็ยังเชื่อในอำนาจลึกลับอยู่ เธอไปหาอลิซาเบธ เอนดอร์ฟิลด์ (Elizabeth Endorfield) ที่กระท่อมร้างซึ่งใคร ๆ เชื่อว่าเป็นแม่มดเพื่อหาทางให้เธอได้แต่งงานกับดิค ดีวี่ (Dick Dewy) หรือไมเคิล เฮนชาร์ด

(Michael Henchard) ผู้เป็นนายกเทศมนตรีแห่งเมืองแอสเตอร์บริดจ์ (Casterbridge) ในเรื่อง The Mayor of Casterbridge ก็ยังไปหาผู้ทำนายทายทักโชคชะตา (weather-prophet) เป็นพวกนักแสดงกลหรือที่ชาวบ้านเรียกว่าแม่มดขาว (white witch) เหมือน อลิซาเบธ เอนดอร์ฟิลด์) เพื่อให้ทำนายว่าอากาศจะดีหรือไม่ เพื่อที่เขาจะได้กักตุนข้าวสาลีไว้แข่งกับฟาร์เฟร (Farfrae) คู่แข่งของเขา

ในสังคมชนบทนั้นการแบ่งงานและอาชีพของคนถูกจำกัด อาชีพของคนในชนบทไม่หลากหลายเท่าคนในเมือง ปัจจัยในการแบ่งงานก็คือเพศ และอายุ ในหนังสือสังคมวิทยาของเลวิส และบรูม (Levis and Broom) ได้กล่าวถึงการแบ่งงานและอาชีพของคนในชนบทว่า มีสิ่งที่น่าเชื่อถือได้ว่าถ้าเรารู้จักคนในท้องถิ่นชุมชนชนบทอย่างลึกซึ้งเพียงแต่คนเดียว ก็เหมือนกับเราจะรู้จักและเข้าใจชีวิตของคนชนบททั้งหมด อาจจะเป็นเพราะพวกเขาต่างก็ประกอบอาชีพเหมือน ๆ กัน คืออาชีพที่ต้องใช้แรงงาน

ในนวนิยายของฮาร์ดี้ เราจะพบภาพการทำงานของผู้คนที่ผูกพันอยู่กับธรรมชาติ ชีวิตของผู้คนชนบทในเวสเสกซ์ต่างก็อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต้องใช้แรงงาน ชีวิตของพวกเขาต่างก็ผูกพันอยู่กับงานประจำในไร่นา อยู่กับต้นไม้ พืช สัตว์ ทั้งผู้หญิงและผู้ชายต่างก็ต้องทำงานหนักพอ ๆ กันเด็ก ๆ ก็ต้องช่วยงานในไร่นา ในเรื่อง Far From the Madding Crowd ผู้หญิงอย่างบารชีบา เอเวอ์รดีน ก็ต้องทำหน้าที่ดูแลฟาร์มแกะ ดูแลวัวที่ป่วย และต้องทำการตรวจสอบเมล็ดข้าวสาลีด้วยตนเอง ในวันที่มีตลาดนัดข้าวสาลีที่เมืองแอสเตอร์บริดจ์ เธอเป็นผู้หญิงคนเดียวในหมู่ผู้ชายที่ต่อรองราคาได้อย่างชาญฉลาด เป็นชานาที่เป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในขณะเดียวกัน หรือในเรื่อง The Woodlanders เด็กสาวชนบทอย่างมาร์ตี เซาท์ (Marty South) เป็นผู้ทำตะปูไม้สำหรับขีดหลังคาหน้าคา (spars) ซึ่งใช้สำหรับคณุงหลังคา (thatchers) ทำมาจากแขนงไม้ที่เรียบของต้นฮ้าเซิล (hazel) เรียกว่า spar-grad มาร์ตีทำงานนี้แทนพ่อของเธอที่ป่วยหนักจนมือของเธอหยาบกระด้างไปหมด ขณะที่

โจลส์ วินเทอร์เบอ์น ทำน้ำแอปเปิ้ลหมัก (cider-making) และเพาะชำต้นแอปเปิ้ล ในนวนิยายของฮาร์ดี้มักแสดงให้เห็นภาพของบุคคลกลุ่มนี้ที่ต้องเดินทางไปตามตำบลต่าง ๆ ในละแวกใกล้เคียงพร้อมกับเครื่องมือทำน้ำแอปเปิ้ล (apple-mill and press) เพื่อทำน้ำแอปเปิ้ลหมัก และหลังจากการตายของโจลส์ วินเทอร์เบอ์น มาร์ตี้ก็คิดจะทำอาชีพแทนโจลส์ต่อไป ในเรื่อง Tess of the D'Urbervilles ก็เช่นกัน เทสส์และหญิงสาวที่ทำงานในโรงรีดนมก็ต้องทำงานในไร่เช่นเดียวกับผู้ชายคนหนึ่งโดยการขุดหัวผักกาดสำหรับเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นงานที่หนักและยากลำบากสำหรับผู้หญิง

ชีวิตการทำงานของผู้คนในชนบทจะดำเนินไปตามวัฏจักรของธรรมชาติ ฮาร์ดี้จะแสดงให้เห็นถึงความผูกพันอันแนบแน่นระหว่างคนกับธรรมชาติ เสมอในนวนิยายของเขา ในช่วงฤดูร้อนและฤดูใบไม้ร่วงจะเป็นช่วงที่มีงานยุ่งมาก อย่างที่บรรยายไว้ในเรื่อง Far From the Madding Crowd ในราวเดือนสิงหาคมจะเป็นช่วงการเก็บเกี่ยวข้าวโอ๊ต ทุกคนจะวุ่นอยู่กับการทำงานในไร่ นา ฤดูนี้จะมีสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ เลี้ยงสัตว์มีดัดเลี้ยงเดี่ยวเพื่อเตรียมไว้เกี่ยวข้าว และมีการเก็บเกี่ยวโพดด้วย พอถึงปลายเดือนสิงหาคมก็จะเห็นข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ที่เกี่ยวแล้ววางกองเต็มไปหมด ฤดูนี้จะเป็นฤดูที่ผู้คนไปตีผึ้งเพื่อเก็บน้ำผึ้งไว้เป็นเสบียง ส่วนในเรื่อง The Woodlanders ในตำบลลิทเทิล อินทอค์ ชาวบ้านแถบนี้จะมีอาชีพเกี่ยวกับต้นไม้ ในฤดูใบไม้ร่วงนี้เราจะเห็นภาพของผู้คนที่วุ่นอยู่กับการทำน้ำแอปเปิ้ล ฮาร์ดี้บรรยายไว้ว่า

"Down in the hear of the apple-country nearly every farmer kept a cider-making apparatus and wring-house for his own use, building up the pomace in great straw 'cheese' ... This was the field of the travelling cider-maker. His press and mill were fixed to wheels instead of being set up in a cider-house; and with a couple of horses, buckets, tubs, strainers, and an assistant or two, he wandered from place to place, deriving very satisfactory returns for his trouble in such a prolific season as the present." (Hardy 1974: Chapter 25 p. 197)

ในช่วงฤดูหนาว เกเบรียล ไรต์ ในเรื่อง Far From the Madding Crowd ก็ต้องวุ่นอยู่กับลูกแกะที่เกิดใหม่ เมลเบรี ในเรื่อง The Woodlanders ก็จะมีธุระวุ่นอยู่กับธุรกิจค้าไม้ พอถึงฤดูใบไม้ผลิ เกเบรียล ไรต์ ก็ต้องดูแลลูกแกะที่เพิ่งเกิดเมื่อต้นฤดูหนาว พอถึงปลายฤดูใบไม้ผลิไรต์และคนงานก็วุ่นกับการตัดขนแกะ

ในสังคมชนบทเวสเซกซ์ การทำงานของผู้คนจะใช้แรงงานเป็นหลักใหญ่ไม่มีเทคโนโลยีที่ซับซ้อน เครื่องมือที่ใช้ในการเกษตรจะเป็นเครื่องมือง่าย ๆ พวกเขาไม่ค่อยได้เดินทางไปไหนไกล ๆ จึงไม่ค่อยได้พบเห็นความเจริญของเมืองหรือเครื่องมือทันสมัยใด ๆ ในเรื่อง The Mayor of Casterbridge ตอนที่ฟาร์เฟรนำเครื่องมือการเกษตรชนิดใหม่เข้ามาแนะนำให้พวกชาวนาเพื่อช่วยหว่านเมล็ดพืชแทนการหว่านด้วยมือ ซึ่งสามารถหว่านได้ตามทิศทางที่ต้องการ เครื่องมือชนิดนี้เรียกว่า horse-drill ผู้คนในแคว้นเดอรัมบริดจ์ต่างก็แตกตื่นกันมาก ทั้งที่เครื่องมือนี้รู้จักกันเป็นอย่างดีในเขตลทางภาคตะวันออกและภาคเหนือของประเทศไทย แต่ในเวสเซกซ์เครื่องมือชนิดนี้เป็นของใหม่ที่สร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับผู้คนเป็นอันมาก ดังการบรรยายที่ว่า

"It was the new fashioned agricultural implement called a horse-drill, till then unknown, in its modern shape, in this part of the country, where the venerable seed-lip was still used for sowing as in the days of the Heptarchy. Its arrival created about as much sensation in the corn market as a flying machine would create at Charing Cross. The farmers crowded round it, women drew near it, children crept under and into it..."
(Hardy 1974: Chapter 24, p. 183).

ในสังคมชนบทศาสนามีความสำคัญมาก การควบคุมทางสังคมจะผ่านทางสถาบันศาสนา นวนิยายของฮาร์ดีมักจะสะท้อนให้เห็นภาพของคนชนบทส่วนใหญ่ที่เคร่งครัดในศาสนา พวกเขาจะไปโบสถ์ทุกวันอาทิตย์ ในนวนิยายเรื่อง Under the Greenwood Tree ฮาร์ดีสะท้อนภาพของชีวิตนักดนตรีท้องถิ่นในตำบลเมลสตอคว่า ชีวิตของพวกเขาเป็นชีวิตแบบศาสนา การเล่นดนตรีในโบสถ์ของพวกเขาเป็นการอุทิศตนต่อพระเจ้า เราจะเห็น

ความตั้งใจในการทำงานของพวกเขามาก ภาพของคุณปู่วิลเลียม ดีวี่ (William Dewy) ที่ถือช้อนขนาดใหญ่พร้อมด้วยนักดนตรีคนอื่น ๆ ที่เล่นไวโอลิน และกลุ่มเด็ก ๆ ผู้เป็นนักร้องประสานเสียงในโบสถ์ออกเดินทางตั้งแต่ตอนเที่ยงคืนเพื่อจะไปให้ทันเล่นดนตรีในโบสถ์ตอนเช้า นอกจากนี้ผู้คนในชนบทยังมีความรู้สึกศรัทธาในพระเจ้าอย่างบริสุทธิ์ใจ คำพูดของตัวละครจะแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกอันศักดิ์สิทธิ์ต่อพระเจ้าของพวกเขา เช่นนางดีวี่ (Mrs. Dewy) พูดกับสามีของเธอ ในเรื่อง Under the Greenwood Tree ว่า "I think I should have used the eyes that Providence gave me to us afore I paid any ten shillens for a jimerack wine-barrel" (Hardy 1974: Chapter 2, p. 38) หรือความรู้สึกของเกเบรียล โอ๊ค ในเรื่อง Far From the Madding Crowd ที่ต้องสูญเสียแกะของเขาไป แต่โอ๊คกลับเข้มแข็ง และรู้สึกสงสารพวกแกะเหล่านี้จับใจ ทั้งยังมีใจอ่อนน้อมไม่กล่าวโทษโชคชะตาเลย แต่กลับขอบคุณพระเจ้าที่เขา ยังไม่ได้แต่งงาน มิฉะนั้นคงอยู่ในฐานะที่ลำบากเป็นแน่

ในสังคมชนบทที่มีขนาดเล็ก โดดเดี่ยว ผู้คนยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นไว้ได้เป็นอย่างดี ขนบธรรมเนียมประเพณีส่วนใหญ่จะมีพื้นฐานมาจากความศรัทธาในศาสนา ในนวนิยายของฮาร์ดี้ เขาได้สะท้อนให้เห็นถึงชุมชนชนบทเวสต์เซ็กซ์ที่ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ยังคงถูกประเพณีปฏิบัติกันมาช้านาน เช่นในเรื่อง The Return of the Native ฮาร์ดี้บรรยายไว้ว่า บนทุ่งเอกดอน ฮีธ เมื่อถึงฤดูหนาวจะมีประเพณีการจุดกองไฟกลางแจ้ง (Bonfire) พวกผู้ชายและเด็ก ๆ จะนำฟ่อนหญ้า (furze-faggots) มาสุ่มรวมกันและจุดไฟ ประเพณีจุดกองไฟกลางแจ้งนี้เป็นประเพณีเก่าที่สืบทอดกันมาแต่ครั้งโบราณ โดยสืบทอดความเชื่อมาจากเรื่องราวของโพรมิทิวส (Prometheus) ในเทพนิยายกรีกที่ไปขโมยไฟมาจากพระเจ้าเพื่อให้อมนุษย์ได้มีไฟใช้กัน และมาจากความเชื่อที่ว่าในฤดูหนาวนี้จะเป็นเวลาแห่งความหนาวเย็น มีดมน มีแต่ความชั่วร้าย ความลึกลับและความตาย พวกเขาจึงจุดกองไฟกลางแจ้งกันขึ้น หรือประเพณีที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งที่ฮาร์ดี้บรรยายถึง คือ ประเพณีการเล่นละคร Mumming ซึ่งในชนบทของอังกฤษไม่สามารถหาดูได้อีกแล้ว พวกที่เล่นละครแบบนี้ถูกเรียกว่าพวก mummers พวกนี้จะเดินทางไปยังบ้านใดบ้านหนึ่งของคนในตำบลและจะเล่นละครซึ่งอาจจะ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศาสนาคริสต์ หรือตำนานของชาวบ้านก็ได้ พวกเขาจะช่วยกันตัดเย็บชุดไว้สวมเล่นละครกัน (mumming) ในคืนวันคริสต์มาส

ประเพณีที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งที่ฮาร์ดสโอดแทรกไว้ในนวนิยายของเขาเสมอ คือ ประเพณีเต้นรำ และร้องเพลงอวยพรให้คู่บ่าวสาว ในงานฉลองเช่นงานวันคริสต์มาสจะมีการเต้นรำแบบชาวชนบทเช่นในเรื่อง Under the Greenwood Trees ในบทที่ 8 (Chapter 8: The Dance More Widely) จะเป็นฉากการเต้นรำแบบชนบทที่เรียกว่า sixe-hands- round หรือในเรื่อง The Return of the Native ในบทที่ 5 (Chapter 5: Through the Moonlight) ก็จะเป็นภาพการเต้นรำแบบ Nancy's Fancy เป็นต้น สำหรับคู่สมรสที่เพิ่งแต่งงานกันนั้น พวกชาวบ้านก็จะรวมกลุ่มกันไปร้องเพลงอวยพรให้ เช่น ในฉากสุดท้ายของเรื่อง Far From the Madding Crowd ที่พวกชาวบ้านต่างก็ไปอวยพรด้วยการร้องเพลงให้กับเกเบรียล ไรด์ กับ บาสซีบา เอเวอร์ตัน

"... firing of camon followed by a hideous clang of music from a drum, tambourine, clarionet serpent; hautboy, tenor-viol and double-bass-the only remaining relics of the true and original Weatherbury band - venerable worm-eaten instruments, which had celebrated in their own persons the victories of Marlborough, under the fingers of the forefathers of those who played them now" (Hardy 1974: Chapter 57 p.317)

ลักษณะชุมชนของเวสเสกซ์ที่ยังไม่กลายเป็นเมืองนี้ เป็นชุมชนที่มีขนาดเล็ก โดดเดี่ยว จึงเป็นสิ่งที่มีลักษณะของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (homogeneous) คือ มีความคล้ายคลึงกันทางสังคมสูง มีความเป็นปึกแผ่นสูง มีความใกล้ชิดกันมาก ซึ่งลักษณะเช่นนี้ก็ตรงกับทฤษฎี Gemeinschaft ของ เฟอ์ดิเนนด์ ทอนนีส์ (Ferdinand Tonnies) และแนวความคิดในเรื่องกลุ่มปฐมภูมิ (Primary groups) ของชาลส์ ฮอร์ดัน คูลี

เฟอ์ดิเนนด์ ทอนนีส์ นักสังคมวิทยาชาวเยอรมัน ซึ่งเป็นผู้วางแนวคิดเกี่ยวกับ Gemeinschaft และ Gesellschaft ซึ่งหมายถึงชุมชนและสังคม ลักษณะของ gemeinschaft หรือชุมชน จะเป็นลักษณะของชุมชนที่สมาชิกมีความสัมพันธ์อย่างเป็นกันเองและถาวร มีความเห็นอกเห็นใจกัน การเคลื่อนไหวทางสังคมมีน้อย สมาชิกในชุมชนไม่มีความชำนาญเฉพาะอย่าง บุคคลที่อยู่ในระบบความสัมพันธ์แบบ Gemeinschaft จะมีความผูกพันกับ

ชนธรรมนิยมจารีตประเพณีและศาสนามากกว่า ซึ่งทอนนี่ส์เรียกชุมชนชนิดนี้ว่าเป็นชุมชนชนบท อันแตกต่างจากลักษณะ Gesellschaft หรือสังคมลักษณะนี้จะพบในเมืองใหญ่มากกว่าเมืองเล็ก ๆ ขณะที่ครอบครัว ญาติพี่น้อง และชุมชนชนบทจะเป็นกลุ่มที่รักษารูปแบบความสัมพันธ์แบบ Gemeinschaft ไว้ได้ ชุมชนใน Gesellschaft เป็นชุมชนที่สมาชิกไม่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นกันเอง ความสัมพันธ์เป็นแบบทางการ คือจะเป็นความสัมพันธ์แบบคาดหวัง เหมือนความสัมพันธ์ระหว่างนายเพอโคมบี้ (Mr. Percomb) ผู้รับทำวิกรมให้กับมิสซิสซาร์มอนด์ (Mrs. Charmond) ผู้เป็นเจ้าของที่ดินรายใหญ่ของตำบลลิกเทิล อินทอกค์ ในเรื่อง The Woodlanders ความสัมพันธ์แบบ Gesellschaft จะพบในสังคมเมืองที่เป็นระบบแบบ นายทุนและโลกของธุรกิจการค้า ทอนนี่ส์ชี้ให้เห็นว่า Geminschaft group เป็นนาวาแห่งชะตากรรม 'ship of fate'* ซึ่งสมาชิกทั้งหมดจะร่วมชะตากรรมเดียวกันภายในระดับสังคมเดียวกัน สิ่งที่เกิดขึ้นกับคนหนึ่งก็เหมือนกับเกิดขึ้นกับคนทั้งหมด สังคมแบบนี้เป็นชุมชนที่ทุกคนมีความสนใจร่วมกันมากกว่าที่แต่ละคนจะสนใจแต่เรื่องส่วนตัว และจุดหมายส่วนตนเท่านั้น เราจะเห็นได้ชัดในตอนที่น่างโย ไบรท์ทูกงักัด พวกเขาบ้านต่างก็เที่ยวไปจับงูกันเพื่อจะนำไข่มันจากตัวงูมาเป็นยาถอนพิษให้ ขณะที่พวกเขาไปจับงู พวกผู้หญิงก็เตรียมกะทะและจุดไฟเตรียมไว้คอยทอดงู ความรู้สึกของพวกเขาทุกคนต่างก็เป็นห่วงและเห็นอกเห็นใจในชะตากรรมของนางโย ไบรท์ท เป็นอันมาก

ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมแบบ Gemeinschaft ที่เราพบจากชุมชนชนบท เวสเสกซ์ ตามทฤษฎีของทอนนี่ส์นั้น ก็ตรงกับแนวคิดเรื่องกลุ่มปฐมภูมิของคูลี ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า น่าสนใจมาก คูลีเป็นนักจิตวิทยาสังคมของอเมริกา เขาไม่ได้สนใจในลักษณะที่ตรงกันข้ามของชุมชนและสังคมแบบทอนนี่ส์ เขาสนใจในเรื่องของกลุ่มคนเล็ก ๆ มากกว่าแนวความคิดเรื่องกลุ่มปฐมภูมิของเขาสืบเนื่องมาจากแนวความคิดเรื่องการพัฒนาบุคคลิกภาพนั่นเอง คูลีได้กล่าวถึงลักษณะของกลุ่มปฐมภูมิไว้ว่า

* 'ship of fate' หมายถึง the primary group. is a social vehicle, and inclusive system of international in which the participants share the ultimate ends of the system goals

'...intimate, face-to face association and cooperation .
 .. they are fundamental in forming the social nature and
 ideals of the individual. The result of intimate
 association... is a certain fusion of individualities
 into the common whole, so that one's very self, for many
 purposes at least, is the common life and purpose of the
 group... it is a 'we'; it involves the sort of sympathy
 and mutual identification for which 'we' is the natural
 expression.' (Dobriner 1969: 84)

ความสัมพันธ์ในกลุ่มปฐมภูมิจะเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นกันเอง ผู้คนเผชิญหน้ากัน
 โดยตรง สมาชิกมีความใกล้ชิดกัน ให้ความช่วยเหลือกันเห็นอกเห็นใจกัน มีความสัมพันธ์กัน
 อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน ลักษณะความสัมพันธ์แบบกลุ่มปฐมภูมิจะพบในครอบครัว
 ในชุมชนเล็ก ๆ และเพื่อนบ้านใกล้เคียง เมื่อเราพูดถึงเรื่องครอบครัว ก็จะสะท้อนให้เห็น
 ถึงความสัมพันธ์แบบ Gemeinschaft จะเห็นว่าครอบครัวเน้นในเรื่องคุณสมบัติส่วนตัว
 (quality) มากกว่าลักษณะภายนอก (performances) หรือเน้นในเรื่องกำเนิดของบุคคล
 (ascription) มากกว่าความสำเร็จของบุคคล (achievement) หมายถึงให้ความสำคัญ
 สำคัญกับบทบาทที่ได้มาโดยการประสบความสำเร็จของบุคคลในสังคมเช่น คลิม โยไบร์ท
 ในเรื่อง The Return of the Native พ่อของคลิม เป็นชาวนาเล็ก ๆ ที่มีที่ดินเป็น
 ของตนเอง แม้ว่าคลิมจะได้รับการศึกษาอย่างดีในปารีส พวกคนงานชาวนาขึ้นชมใน
 ความสำเร็จของคลิมก็จริง แต่ถ้าหากว่าเขาจะไม่ได้รับการศึกษาสูง ทุกคนก็ยังให้ความสำคัญ
 สำคัญในตัวคลิมอยู่ดี เพราะคลิมถือกำเนิดมาในชนชั้นชาวนา (farmer) ซึ่งสูงกว่าชนชั้น
 ผู้ใช้แรงงาน (labour) อย่างพวกเขา นอกจากนี้สมาชิกในครอบครัวจะปฏิบัติต่อกันใน
 ลักษณะที่เป็นบุคคลพิเศษ (particular) มากกว่าที่จะเป็นความสัมพันธ์แบบสังคมส่วนรวม
 (universalistic) เช่นความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูกจะเป็นความผูกพันใกล้ชิดที่เกิดขึ้นมาเอง
 ตามธรรมชาติ พ่อแม่จะขึ้นชมลูกเพราะลูกเป็นบุคคลพิเศษสำหรับตน เช่นความรู้สึกของเมลเบรี
 ผู้เป็นพ่อที่มีต่อเกรซ เมลเบรี ลูกสาวคนโตของเธอ ไม่ว่าจะ เป็นสายตาดูการแสดงออกหรือ
 คำพูดล้วนแต่แสดงให้เห็นถึงความรักที่เขามีต่อเกรซ เขาเล่าให้มิสซิสซาร์มอนด์ฟังว่า

"Her mother was a very dear wife to me; but she was taken away from us when the child was young; and the child became precious as the apple of my eye to me, for she was all I had left to love." (Hardy 1974 : Chapter 32, p. 249)

ในระบบความสัมพันธ์แบบกลุ่มปฐมภูมิ หรือในระบบครอบครัวทำให้สมาชิกมีความรัก มิตรภาพ ความเห็นอกเห็นใจ ความอ่อนโยน แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่จริงใจต่อกัน สมาชิกในครอบครัวจะมีความรู้สึกที่เป็นพวกพ้องกลุ่มเดียวกัน (collectivity) มากกว่าที่จะเป็นเป็นความรู้สึกแบบตัวใครตัวมัน (Self-Orientation) ลักษณะนี้จะพบในสังคมที่มีความสัมพันธ์แบบ Gesellschaft ที่สมาชิกมักจะคิดถึงแต่ผลประโยชน์ของตนเอง ฮาร์ดี้มักสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะอันตรงข้ามระหว่างชนชั้นบทของเวสเซกซ์กับคนเมืองหรือชนชั้นกลางที่เคยใช้ชีวิตในเมืองมาก่อน พวกเขาจะเคยชินกับสังคมเมืองที่มีลักษณะมุ่งประโยชน์ตนเอง เช่น ตัวละครอย่างทรอย ในเรื่อง Far From the Madding Crowd ที่มีลักษณะแบบคนเมือง ทรอยจะคิดถึงแต่ความสุขความพอใจของตนเองเป็นที่ตั้ง ใช้ชีวิตอย่างสนุกสนานไปวัน ๆ หรือตัวละครอย่างดอกเตอร์ฟิทซ์ปีเย่ (Dr. Fitzpiers) ที่เคยชินกับชีวิตในเมือง และเขาก็ไม่ชอบอาศัยอยู่ในตำบลอินทอกด์ที่มีแต่พวกชาวบ้านที่เป็นคนละชั้นชั้นกับเขา ในตอนที่เขากลับมายังตำบลอินทอกด์พร้อมกับเกรซ เมลเบอรี่ ผู้เป็นภรรยา พวกชาวบ้านต่างก็มาแสดงความยินดีด้วยการมาพูดคุยและร่วมรับประทานอาหารด้วยเป็นภาพที่แสดงถึงมิตรภาพความอบอุ่นซึ่งเกรซ เมลเบอรี่ ชื่นชมมาก แต่สำหรับดอกเตอร์ฟิทซ์ปีเย่ กลับมีความรู้สึกที่สถานการณ์เช่นนี้เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ

'Fitzpiers experienced a profound distaste for the situation...' 'Grace had been sadly surprised at the suddenness of his distaste for those old-fashioned woodland forms of life which in his courtship he had professed to regard with so much interest..'

(Hardy 1974: Chapter 25, p. 204)

ในเรื่อง The Return of the Native ตัวละครอย่างคลิม โยไบร์ท ที่ได้ไปใช้ชีวิตในเมืองปารีส และได้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ มากมาย แต่เขาก็ยังพอใจที่จะกลับมาใช้ชีวิตในชนบทที่เขาเกิด เพราะเขาได้พบลักษณะความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอย่างมากระหว่างเมืองกับชนบท เช่นในตอนที่เขาพูดกับพวกคนงานว่า

"When I first got away from home I thought this place was not worth troubling about. I thought our life here was contemptible... I found that I was trying to be like people who had hardly anything in common with myself"
(Hardy 1974: Part 3 The fascination. Chapter 1)

ความสัมพันธ์ในกลุ่มปฐมนุฎมิ ไม่เพียงแต่จะแสดงถึงจุดประสงค์ร่วมกันเท่านั้น แต่ยังแสดงถึงความรู้สึกอันแท้จริงของสมาชิกในกลุ่มด้วย และเนื่องจากลักษณะกลุ่มปฐมนุฎมิที่เรพบจากสังคมชนบทเวส เซกซ์จะเป็นกลุ่มขนาดเล็กทำให้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาก และมีโอกาสที่จะรู้ความเป็นไปของสมาชิกในกลุ่มได้สูง มีความรู้สึกร่วมกันในฐานะ "เรา" ดังที่คูลิ่งกล่าวไว้ว่า "one lives in the feeling of the whole"

ความสัมพันธ์ในกลุ่มปฐมนุฎมิจะเป็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลโดยตรง สมาชิกจะปฏิบัติต่อกันเหมือนเป็น total person มากกว่า role segments ที่มีบทบาทสมทบในรูปแบบของ Gesellschaft สมาชิกที่อยู่ในกลุ่มปฐมนุฎมิจะเป็นตัวของตัวเองเต็มที่ ขณะที่รูปแบบสังคมของ Gesellschaft มนุษย์อาจจะกลายเป็นเพียง social security number หรือ a claim number หรือ an employee personnel form หรือแม้แต่ a series of punches on the IBM card เหมือนอย่างกับ จู๊ด ฟอว์เลย์ (Jude Fawley) ในเรื่อง Jude the Obscure ฝาฝันอยากเข้าเรียนมหาวิทยาลัยในเมืองคริสตมินสเตอร์ (Christminster) แต่เขากลับต้องกลายเป็นพวกคนงานในเมือง (urban working-class) ทำหน้าที่ซ่อมโรงเรือนไปวัน ๆ หรืออย่างกับเกรซ เมลเบร์รี่ในเรื่อง The Woodlanders ไม่เคยมีความสุขเลยเมื่อต้องจากบ้านเกิดในตำบลลิกเทิล อินทอกค์ มาเพื่อเรียนหนังสือในเมือง เธอสาวภาพให้พ่อฝังด้วยความเศร้าใจว่า

"...cultivation has only brought me inconveniences and troubles... I wish you had never sent me to those fashionable schools... I have never got any happiness outside Hintock... I have suffered many a heartache at being sent away..." (Hardy 1974: Chapter 30, p. 240)

คุณีเห็นว่ากลุ่มปฐมภูมิเป็นหน่วยที่สำคัญของการจัดระเบียบทางสังคมและเป็นพื้นฐานทางวัฒนธรรมของสังคม เหตุที่เป็นพื้นฐานของสังคมก็เพราะตอบสนองต่อธรรมชาติของมนุษย์และที่เรียกว่าเป็นกลุ่มปฐมภูมิก็เพราะเป็นกลุ่มแรกของสังคม (the primary phase of society) นั่นเอง คุณีมีความเห็นว่าความสัมพันธ์แบบกลุ่มปฐมภูมิมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตทางสังคม เพราะเป็นส่วนที่แสดงถึงความสัมพันธ์แบบเป็นกันเอง สมาชิกมีความใกล้ชิดกัน ให้ความช่วยเหลือเห็นอกเห็นใจกัน และมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอันยาวนาน

2. สภาพสังคมชนบทเวสเสกซ์ในแนวจุลภาค

พิกิริม เอ เซอร์คินน์, คาร์ล ซี ซิมเมอร์แมน และชาลส์ เจ แกลนทิน เป็นนักสังคมวิทยาชนบทชาวอเมริกัน การศึกษาสังคมชนบทของเขามุ่งเน้นลักษณะต่าง ๆ ของสังคมมากกว่าคำจำกัดความ พวกเขาได้พยายามหาลักษณะที่ตรงกันข้ามที่สำคัญของสังคมชนบทและสังคมเมืองมาแสดงไว้เป็นเกณฑ์ นักสังคมวิทยาทั้ง 3 ท่านนี้ได้เสนอเกณฑ์แสดงความแตกต่างของสังคมชนบทและเมือง โดยพิจารณาจากความแตกต่างทางด้านอาชีพ สิ่งแวดล้อม ขนาดของชุมชน ความหนาแน่นของประชากร ความคล้อยคลึงและความแตกต่างกันของประชากร ความไม่เหมือนกันทางด้านสังคม การแบ่งชั้นทางสังคม ความซับซ้อนทางวัฒนธรรม การเคลื่อนย้ายทางสังคม ทิศทางของการอพยพย้ายถิ่นของประชากร และระบบปฏิสัมพันธ์ (interaction) ทางสังคม

ตามทฤษฎีของนักสังคมวิทยา ชุมชนชนบทจะมีขนาดเล็กและมีความหนาแน่นของประชากรน้อยกว่าชุมชนเมือง ชุมชนเวสเสกซ์ที่ฮาร์ดีบรรยายถึงเป็นชุมชนเล็ก ๆ ที่มีประชากรไม่มากนัก กระท่อมของชาวนาและผู้ทำอาชีพอยู่ในชนบทจะกระจายกันอยู่ห่าง ๆ สิ่งที่พบเห็นอยู่เสมอและเป็นภาพที่สะดุดตาของชุมชนชนบทเวสเสกซ์เห็นจะได้แก่สิ่งก่อสร้าง

เก่า ๆ ที่เป็นคฤหาสน์หลังใหญ่ ๆ ซึ่งฮาร์ดี้มักจะบรรยายถึงอยู่เสมออันเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงความรุ่งเรืองในยุคของระบบเจ้าขุนมูลนาย (Feudalism) เช่นในตอนที่เขาบรรยายถึง ไฮ เพลซ ฮอลล์ (High-Place Hall) ในเรื่อง Mayor of Casterbridge ว่า

'The Hall, with its grey facade and parapet, was the only residence of its sort so near the centre of the town. It had, in the first place, the characteristics of a country mansion-birds' nests in its chimneys, damp nooks where fungi grew... The position of the queer old door and the odd presence of the leering mask suggested one thing above all others as appertaining to the mansion's past history-intrigue. (Hardy 1974: Chapter 21, p. 159-160)

ชุมชนชนบทเวสเสกซ์ที่ฮาร์ดี้สะท้อนไว้ในนวนิยายของเขาเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่อย่างโดดเดี่ยวท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติอันเงียบสงบ ไม่ว่าจะเป็นภาพทุ่งนา (paddocks) ที่มีกนิยมเพาะปลูกพืชอื่น ๆ (plantation) อยู่ในบริเวณใกล้ ๆ ภาพของท้องทุ่งกว้างที่มีฝูงแกะนับเป็นพัน ๆ ตัวในตำบลเวทเทอร์เบอรีที่ปรากฏในเรื่อง Far From the Madding Crowd ภาพของหมู่บ้านอันหนาทึบของป่าในตำบลลิทเทิล อินทอกด์ ในเรื่อง The Woodlanders หรือภาพของท้องทุ่งเอกคอง ฮีธ ที่ตั้งอยู่อย่างโดดเดี่ยวเงียบเหงาใน The Return of the Native หรือภาพของหุบเขาแบลคมอร์เวล (Blackmoor Vale) อันอุดมสมบูรณ์ใน Tess of D'Urbervilles ฯลฯ ภาพต่าง ๆ เหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงภูมิประเทศของเวสเสกซ์ได้เป็นอย่างดี ฮาร์ดี้บรรยายถึงหุบเขาแบลคมอร์เวลไว้อย่างน่าประทับใจว่า

'The village of Marlott lay amid the north-eastern undulations of the beautiful Vale of Blakemore, a Blackmoor, aforesaid, and engirdled and secluded region. ... This fertile and sheltered tract of country, in

which the fields are never brown and the springs never dry, is bounded on the south by the bold chalk ridge that embraces the prominences of Hambledon Hill, Bulbarrow, Nettlecombe-Tout, Dogbury, High Stoy, and Bubb Down... Here, in the valley, the world seems to be constructed upon a smaller and more delicate scale; the fields are mere paddocks, so reduced that from this height their hedgerows appear a network of dark green threads overspreading the paler green of the grass... Arable lands are few and limited; with but slight exceptions the prospect is a broad, rich mass of grass and trees, mantling minor hills and dales with in the major. Such is the Vale of Blackmoor.

(Hardy 1974: Chapter 2, p. 31)

ภาพพจน์ที่เราได้จากการบรรยายถึงหุบเขาแบลคมอร์ เวล (Blackmoor Vale) นี้ เป็นตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นถึงชุมชนชนบทเวสเสกซ์ที่ยังคงลักษณะของชุมชนชนบทที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อย เมืองที่ใหญ่ที่สุดและถือเป็นศูนย์กลางของชุมชนชนบทเวสเสกซ์ ก็คือเมืองแอสเตอร์บริดจ์ ที่ฮาร์ดีย์บรรยายไว้ในเรื่อง The Mayor of Casterbridge ว่า 'Casterbridge was the complement of the rural life around, not its urban opposite' (Hardy 1974: Chapter 9, p. 86) เมืองแอสเตอร์บริดจ์เป็นชุมชนที่เป็นศูนย์กลางการเกษตรทุก ๆ อาทิตย์จะมีบรรดาพ่อค้า ชาวนาและผู้ประกอบอาชีพอื่นในชนบทเดินทางมาที่เมืองนี้เพื่อซื้อขายพืชผลทางการเกษตร

'The carrefour was like the regulation. Open Place in spectacular dramas, where the incidents that occur always happen to bear on the lives of the adjoining residents. Farmers, merchants, dairymen, quacks, hawkers, appeared there from week to week.'

(Hardy 1974: Chapter 24, p. 182)

แคสเตอร์บริดจ์เป็นเมืองเก่าที่ยังไม่กลายเป็นชุมชนเมืองเสียทีเดียว เพราะยังมีการทำ การเกษตรในบริเวณใกล้ ๆ เมือง และเครื่องทุ่นแรงต่าง ๆ เครื่องจักรอันทันสมัยยังไม่ เป็นที่รู้จักกันดีนัก ดังที่ฮาร์ดี้ได้บรรยายไว้ว่า

'Thus Casterbridge was in most respects but the pole, focus, or nerve-knot of the surrounding country life; differing from the many manufacturing towns which are as foreign bodies set down, like boulders on a plain, in a green world with which they have nothing in common' (Hardy 1974: Chapter 9, p. 90)

ในขณะที่ชุมชนที่กลายเป็นเมืองแล้วอย่างเช่นเมืองบาส และเมืองคริสตมินสเตอร์ ที่ฮาร์ดี้ บรรยายถึงในเรื่อง Far From the Madding Crowd และ Jude the Obscure จะมีขนาดใหญ่ และมีความหนาแน่นมากกว่าชุมชนชนบท เคาน์ตี (Cainy) เล่าถึงเมืองบาส ที่ตนไปเห็นมาว่าเป็นเมืองใหญ่ มีสโมสรที่มีผู้คนมากมาย มีโบสถ์หลังใหญ่ ๆ ที่ผู้คนไปร้องเพลง สวดกันอย่างไร้สาระ

นอกจากนี้เมืองยังเป็นศูนย์กลางของการบริโภค ขณะที่ชนบทจะเป็นชุมชน การผลิต ฮาร์ดี้บรรยายถึงความแตกต่างของลักษณะนี้ไว้ในเรื่อง Tess of the D'Urbervilles ซึ่งให้ภาพพจน์ที่สะท้อนให้เห็นว่าคนในเมืองเคยชินอยู่กับเสบียงที่ส่งมาจากชนบท พวกเขาไม่มีโอกาสได้สัมผัสกับสิ่งที่เป็นต้นตอของวัตถุดิบจากธรรมชาติอันบริสุทธิ์ที่จะได้สัมผัสแต่สิ่งที่สังเคราะห์ออกมาแล้วเท่านั้น

"Londoners will drink it at their breakfasts to-morrow, ... Strange people that we have never seen ... Noble men and noble women, ambassadors and centurions, ladies and tradeswomen, and babies who have never seen a cow"

(Hardy 1974 : Chapter 30, p. 204)

สังคมเมืองจะมีการเคลื่อนย้ายทางสังคมเด่นชัดและไม่หยุดนิ่ง เช่น การย้ายที่อยู่ การเปลี่ยนอาชีพ การเปลี่ยนตำแหน่งทางสังคมซึ่งต่างจากสังคมชนบท เราจะเห็นได้จากตัวละครอย่างทรอย เมื่อตอนที่เขาเดินทางออกไปจากตำบลเวทเซอร์เบร์รี่ ในเรื่อง Far From the Madding Crowd ทรอยไปอยู่ที่อเมริกา เขาต้องดิ้นรนประกอบอาชีพหลายอย่าง เช่น เล่นอิมานาสติก ฟันดาบ ชกมวย ซึ่งเป็นงานเสี่ยงภัยและเป็นงานหายาแต่ก็ต้องทำเมื่อเงินหมด สุดท้ายเขาก็ต้องมาเป็นนักแสดงในคณะละครสัตว์ที่ตระเวนแสดงตามชนบทและชานเมือง ซึ่งจะเห็นว่าปัจจัยในการเคลื่อนย้ายทางสังคมก็คือเงิน เช่นเดียวกับไมเคิล เฮนชาร์ดที่ต้องกลายมาเป็นกรรมกรรับจ้าง และต้องสูญเสียตำแหน่งนาอิกเทศมนตรีแห่งเมืองแคสเตอร์บริดจ์ไป เนื่องจากเขาล้มละลาย ส่วนในชนบทการเคลื่อนไหวทางสังคมไม่ค่อยปรากฏ เพราะคนชนบทส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเหมือน ๆ กัน และอาชีพก็ไม่มีหลากหลายเท่าสังคมเมือง

ลักษณะอีกอย่างหนึ่งที่น่าสนใจของสังคมเมืองและสังคมชนบทก็คือ ความแตกต่างในทิศทางของการอพยพย้ายถิ่นของประชากร ประชากรชนบทจะอพยพเข้าไปอยู่ในเมืองมากกว่าคนในเมืองอพยพไปสู่ชนบท เนื่องจากเมืองจะเป็นที่ตั้งดึงดูดผู้คนให้เข้าไปประกอบอาชีพ หรือเพื่อการศึกษา เช่น จูด ฟอว์เลอร์ เดินทางมายังเมืองคริสตมินสเตอร์ด้วยความฝันที่จะได้เรียนมหาวิทยาลัย ไมเคิล เฮนชาร์ด เดินทางมายังเมืองแคสเตอร์บริดจ์ก็เพื่อหางานทำ แนวโน้มของการเปลี่ยนอาชีพจากเกษตรกรรมไปสู่อาชีพอื่นจึงมีมากกว่าอาชีพอื่นเปลี่ยนมาเป็นอาชีพเกษตรกรรม

การประกอบอาชีพของคนในชนบทไม่หลากหลายเท่าอาชีพของคนในเมือง คนชนบทส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ หรืออาจจะมีงานของช่างไม้ ช่างฝีมือในชนบทรวมทั้งเป็นครูถ่ายทอดความรู้ให้ลูกหลานต่อไปด้วย อาชีพของคนชนบทที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำให้พวกเขาใช้ชีวิตที่ผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติ นวนิยายของฮาร์ดีจะสะท้อนให้เห็นภาพชีวิตการทำงานของผู้คนที่ผูกพันอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ขณะที่อาชีพในสังคมเมืองเป็นอาชีพที่ต้องใช้สมองมากกว่าร่างกาย อาชีพของคนในเมืองส่วนใหญ่จะเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้า พวกเขาจะคำนึงถึงเกียรติยศ ชื่อเสียงเงินทอง ความมั่งคั่งเป็นสิ่งสำคัญ ฮาร์ดีสะท้อนให้เห็นภาพการทำงานของผู้คนแต่ละแห่งของเวสเซ็กซ์ในนวนิยายของเขา เช่น ในตำบลเวทเซอร์เบร์รี่ในเรื่อง Far From the Madding Crowd ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของเวสเซ็กซ์ เป็นตำบลที่เลี้ยงแกะ

ทำฟาร์มผสม ในตำบลเมลสตอค ซึ่งเป็นชุมชนของนักดนตรีประจำท้องถิ่นในเรื่อง Under the Greenwood Trees เป็นตำบลที่เป็นป่าละเมาะ ชาวบ้านแถบนี้ก็จะประกอบอาชีพเกี่ยวกับต้นไม้ เราจะได้ยินเสียงของคนเลื่อยไม้ กระเทาะเปลือกไม้อยู่ตลอดเวลา ส่วนในทุ่งเอกดอน ฮีธ ในเรื่อง The Return of the Native ชาวบ้านในละแวกนั้นก็จะ เป็นพวกคนตัดหญ้าเพื่อเอาไว้เป็นอาหารสัตว์ ส่วนในตำบลอินทอกด์ ที่บรรยายไว้ในเรื่อง The Woodlanders ชาวบ้านแถบนี้จะทำอาชีพเกี่ยวกับต้นไม้ เช่น กระเทาะเปลือกไม้ไ้ก (barking) เพื่อเอาไว้ไปทำน้ำย้อมผ้าที่ใช้ในอุตสาหกรรมฟอกหนัง มีการทำตะปูไม้ สำหรับขัดหลังคาบ้านที่ใช้สำหรับพวกคนมุงหลังคา มีการตัดไม้ไว้สำหรับงานก่อสร้างและ ทำเชื้อเพลิง และยังมีการทำน้ำแอมป์เปลือกอีกด้วย ส่วนในตำบลทรนทริดจ์ (Trantridge) ในเรื่อง Tess of the D'Urbervilles เป็นตำบลที่ทำฟาร์มโคนม และตำบลกรีนฮิลล์ (Greenhill) ที่เทศส์เกิดก็เป็นชุมชนพวกชาวนา ฮาร์ดี้บรรยายถึงอาชีพของคนชนบทไว้อย่าง น่าสนใจในเรื่อง The Mayor of the Casterbridge โดยการบรรยายถึงเครื่องใช้ไม้ สอยต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับคนชนบท

"Scythes, reep-hooks, sheep-shears, bill-hooks, spades, mattocks, and hoes at the ironmonger's; bee-hives, butter-firkins, churns, milking stools and pails, hay-rakes, field-flagons, and seed-lips at the cooper's, cart-ropes and plough-harness at the saddler's, carts, wheel-barrows, and mill-gear at the wheelwright's and machinist's; horse-embrocations at the chemist's; at the glover's and leather-cutter's, hedging-gloves, thatchers' knee caps, ploughmen's leggings, villagers' pattens and clogs. (Hardy 1974: Chapter 4, p. 60)

นอกจากนี้ฮาร์ดี้ยังสะท้อนให้เห็นภาพของผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ ในชนบทที่ไม่ได้ เกี่ยวข้องการทำงานในไร่ นา โดยตรง เช่นพวกช่างฝีมือในชนบท อย่างรถเบิร์ต เพนนี่ ซึ่งเป็นช่างทำรองเท้า ในเรื่อง Under the Greenwood Trees และยังมีพวกคนขายของเร่ พวกเขาจะบรรทุกสิ่งของต่าง ๆ ไว้ในเกวียนและเดินทางเร่ร่อนไปตามตำบลต่าง ๆ เช่น ดิกกอร์

เวนน์ (Diggorry Venn) ในเรื่อง The Return of the Native และยังมีพวกนักดนตรีประจำท้องถิ่นที่จะเดินทางไปแสดงดนตรีของคนตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น กลุ่มนักดนตรีในเรื่อง Under the Greenwood Tree รวมทั้งผู้รับส่งสินค้าหรือสิ่งของต่าง ๆ เช่น แทรนเตอร์ รูบิน และ ดิค ดิววี เป็นต้น ฮาร์ดียกย่องคนในกลุ่มนี้มาก พวกเขาเป็นพวกชนชั้นกึ่งกลางระหว่างผู้ดีกับชาวนา (semi-intermediate class) ซึ่งยังคงรักษาสถรรพณ์นิยมประเพณีต่าง ๆ ในชนบทไว้ได้เป็นอย่างดี

ชีวิตของชาวชนบท เป็นชีวิตที่สิ้น โศข อาชีพของพวกเขาจะหมุนเวียนไปตามฤดูกาล เช่น การไถหว่าน การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยวพืชผลในไร่นา เป็นต้น อาชีพของคนในเมืองมักเกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าจึงมีแนวโน้มของการแข่งขันกันสูงมาก และเงินจะเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตอยู่ ไมเคิล เฮนชาร์ดซึ่งเป็นนายกเทศมนตรีแห่งเมืองแคสเตอร์บริดจ์ และเป็นพ่อค้าข้าวสาลีพยายามกักตุนข้าวสาลีไว้เพื่อขายแข่งขันกับฟาร์เพรด้วย เขาคิดว่าอากาศคงจะไม่ดี แต่เขาคาดการณ์ผิดเพราะปรากฏว่าอากาศดีทำให้ข้าวสาลีที่เขาเก็บไว้ไม่ได้ราคา ประกอบกับชนบทที่ทำจากข้าวสาลีที่คนทำขนมปังซื้อไปจากเฮนชาร์ดก็เป็นข้าวสาลีคุณภาพต่ำ ทำให้เฮนชาร์ดถึงกับหมดตัวและต้องกลายเป็นคนงานรับจ้างตัดหญ้าเหมือนเมื่อสมัยเขายังหนุ่ม ฟาร์เพรเองก็ไม่อึดอัดกับลูกค้าของเฮนชาร์ด แต่ก็จำต้องทำเพราะบรรยากาศทางการค้านั้นจำเป็นต้องมีการแข่งขันกัน

อาชีพของคนในชนบทต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ต้องเผชิญกับความแปรปรวนของธรรมชาติอันแตกต่างจากคนในเมือง ทำให้คนในชนบทมีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับธรรมชาติมากกว่าคนในเมือง ฮาร์ดียกยกสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับโลกธรรมชาติในนวนิยายของเขาเสมอ ตัวละครอย่าง เกเบรียล อดิ ไจลล์ วินเทอร์เบอร์น มาร์ตี้ เชาร์ท และ เทสส์ เดอเบย์ฟิลด์จะมีความผูกพันกับธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง ซึ่งผู้ที่เติบโตในเมืองอย่างทรอย มิสซิส ชาร์มอนด์, ดอกเตอร์นิทซ์ปีเย่ ยูสตาเซีย อีฟ และวิลคิน จะไม่รู้ซึ่งถึงความผูกพันกับสิ่งเหล่านี้เลย เกเบรียล อดิ มีความเข้าใจธรรมชาติอย่างลึกซึ้งมาก เขาารู้วิธีดูแลลูกแกะที่เกิดใหม่ รู้วิธีรักษาพยาบาลแกะ รู้วิธีบอกเวลาด้วยดวงดาว รู้จักการคาดคะเนดินฟ้าอากาศได้อย่างไม่ผิดพลาด เช่น ในบทที่ 36 (Chapter 36: Wealth in Jeopardy - The Revel) เกเบรียล อดิ สามารถคาดคะเนได้ว่าจะมีฝนตกหนัก โดยสังเกตได้จากอากาศที่ร้อนกว่าปกติ บรรดาสัตว์ต่าง ๆ เช่น แกะ ม้า นกคูเงื่องหงอย อดิเห็นแมงมุมดำสองตัวไต่บนเพดานและไต่ลงมาที่พื้น และเมื่อเขาไปที่

คอกแกะก็พบว่าฝูงแกะยืนเบียดกัน รวากับหวาดกลัวภัยที่จะเกิดขึ้น ในบทนี้เราจะเห็นความแตกต่างระหว่างคนชนบทที่รู้ซึ่งธรรมชาติเป็นอย่างดีกับคนเมืองที่ไม่ผูกพันกับสิ่งเหล่านี้ ทรอยไม่เชื่อว่าจะมีพายุฝน เขาจัดงานเต้นรำฉลองสมรสระหว่างเขากับบารชีบาอย่างเอิกเกริก และชวนพวกคนงานให้ดื่มเหล้าด้วย ในคืนนั้น โอคสามารถป้องกันข้าวสาลี และข้าวบาร์เลย์ที่เก็บเกี่ยวแล้วมิให้ได้รับความเสียหายจากพายุฝนได้เพียงลำพัง ฮาร์ดต้องการจะสะท้อนให้เห็นว่าดินฟ้าอากาศเป็นเรื่องสำคัญยิ่งและเป็นสิ่งที่น่ากลัวสำหรับชาวชนบท เขาบรรยายภาพท้องฟ้ายามที่มีพายุฝนได้อย่างงดงามและน่าสยองกลัวในขณะเดียวกัน

'Heaven opened then, indeed. The flash was almost too novel for its inexpressibly dangerous nature to be at once realized, and they could only comprehend the magnificence of its beauty. It sprang from east, west, north, south, and a perfect dance of death.'

(Hardy 1974: Chapter 4, p.52)

โจลล์ วินเทอร์เบอร์น และ มาร์ตี้ เซาร์ท ก็มีความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับธรรมชาติมาก มาร์ตี้ช่างสังเกตธรรมชาติมาก เธอรู้ว่าอากาศจะดีโดยสังเกตได้จากปลายกิ่งไม้ที่เอนราบลง แต่ถ้าจะมีพายุฝนมันจะเบียดเข้ามาหาลำต้น โจลล์ก็มีความสามารถในการปลูกต้นไม้มาก ในความรู้สึกของเกรซเธอมองโจลล์ราวกับเป็นเทพเจ้าแห่งป่าที่เดียว "He rose upon her memory as the fruit-god and the wood-god in alternation" (Hardy 1974: Chapter 38, p.384) เกรซเห็นว่าทั้งโจลล์ และ มาร์ตี้เหมาะสมกันมากเพราะทั้งคู่มีความรู้ซึ่งถึงธรรมชาติเป็นอย่างดี

'They had been possessed of its finer mysteries as of commonplace knowledge; had been able to read its hieroglyphs as ordinary writing; to them the sights and sounds of night, winter, wind, storm, amid those dense boughs... From the light lashing of the twigs upon their faces when brushing through them in the dark either could pronounce upon the species of the tree whence they

stretched; from the quality of the wind's murmur through a bough....' (Hardy 1974: Chapter 44, p.341)

ภาพของมาร์ตี้ เช่าท์ และโจลล์ วินเทอร์เบอร์นซึ่งผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติ เป็นภาพที่แตกต่างโดยสิ้นเชิงจาก มิสซิส ซาร์มอนต์ และดอกเตอร์พิกซ์นีย์ที่ไม่รู้สึกผูกพันกับชีวิตในชนบท และไม่ยากใช้ชีวิตอยู่ในโลกเทเล อินทอคค์ เหมือนอย่างยูสตาเซีย และวิลด์น ในเรื่อง The Return of the Native ที่อยากจะหนีไปให้พ้นจากทุ่ง เอกดอน ฮีธ ฮาร์ตี้มักสะท้อนให้เห็นว่าคนในเมืองไม่ผูกพันกับโลกของธรรมชาติอย่างคนชนบท ดังที่เทสส์พบกับเอนเจิล แคลร์ ในเรื่อง Tess of the D'Urbervilles ในตอนที่พวกเขาเตรียมจะส่งนมไปยังลอนดอนว่า

"Strange people that we have never seen...who don't know anything of us, and where it comes from: or think how we two drove miles across the moor tonight in the rain that it might reach' em in time" (Hardy 1974: Chapter 30 p. 215)

ฮาร์ตี้มักแสดงให้เห็นถึงคนชนบทที่รู้จักภูมิประเทศในตำบลของเขาเป็นอย่างดี ในนวนิยายของเขา เราจะเห็นภาพของคนชนบทที่เดินฝ่าความมืดด้วยความรู้ซึ่งถึงธรรมชาติและภูมิประเทศเป็นอย่างดี เช่น ในเรื่อง Under the Greenwood Tress ในตอนที่ลิด ดิววีกำลังเดินทางกลับบ้าน ฮาร์ตี้บรรยายไว้ว่า

"To dwellers in a wood almost every species of the tree has its voice as well as its feature ... the darkness of a plantation that whispered thus distinctively to his intelligence" (Hardy 1974: Chapter 1, p. 38)

ลิด ดิววี และคนในถิ่นนั้นสามารถแยกแยะชนิดของต้นไม้ได้โดยอาศัยการฟังเสียงลมที่พัดมาปะทะต้นไม้เหล่านั้น เหมือนกับโจลล์ในเรื่อง The Woodlanders ที่ช่วยนำทางดอกเตอร์พิกซ์นีย์ให้ออกมาจากป่าได้โดยอาศัยเงาของต้นไม้ ในอีกแง่หนึ่ง ฮาร์ตี้ต้องการสะท้อนให้เห็นว่าคนเมืองนั้นไม่มีความผูกพันกับธรรมชาติมากเท่าคนชนบทเลย เช่นในตอนที่

ดอกเตอร์พิทซ์พีเชี่ยมาและหลงทางอยู่ในป่า "The surgeon, having been of late years a townman, hated the solitary midnight woodland" (Hardy 1974: Chapter 16, p.158)

ชุมชนชนบทมีขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีเหมือนกัน และมีความเชื่อถือโชคลาง ปรากฎการณ์นอกเหนือธรรมชาติเหมือน ๆ กัน จึงมีความคล้ายคลึงกันทางสังคมสูง ซึ่งแตกต่างจากสังคมเมืองที่มีลักษณะเป็นที่รวมของคนหลายเชื้อชาติ ศาสนา จึงมีความซับซ้อนทางวัฒนธรรมมากกว่าในสังคมชนบท ในนวนิยายของฮาร์ดี้เราจะพบลักษณะความแตกต่างระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบทเสมอ ในสังคมชนบทผู้คนยังสามารถรักษาประเพณีต่าง ๆ ไว้ได้ เช่น ประเพณีการจุดกองไฟกลางแจ้ง การเล่น mumming ประเพณีการเต้นรำ Maypole Dance ประเพณี May Day Dance หรือ club-walking อย่างที่ฮาร์ดี้บรรยายไว้ใน The Return of the Native, Mayor of Casterbridge และ Tess of D'Urbervilles ฯลฯ การสืบทอดประเพณีต่าง ๆ ในชุมชนชนบทเวสเซกซ์ เป็นสิ่งที่ผู้คนประพฤติปฏิบัติกันมาช้านาน อันแตกต่างจากสังคมเมืองที่ผู้คนไม่ค่อยผูกพันหรือเห็นความสำคัญของประเพณีเหล่านี้ ฮาร์ดี้สะท้อนให้เห็นในตัวละครอย่างยูสตาเซีย ฮีฟ ซึ่งไม่ได้มีพื้นเพเป็นคนชนบท เธอจุดกองไฟกลางแจ้งบนทุ่งเอกดอน ฮีธ (ในเรื่อง The Return of the Native) ก็เพื่อเป็นสัญญาณนัดพบกับวิลตัน หรือการที่เธอปลอมตัวเข้าไปร่วมเล่น mumming กับพวกชาวบ้าน ทั้งที่ใจก็รู้สึกดูถูกกับการละเล่นชนิดนี้ ก็เพื่อจุดประสงค์ที่จะได้โอกาสใกล้ชิดกับคลิม

นอกจากนี้ฮาร์ดี้ยังแสดงให้เห็นถึงลักษณะของคนชนบทอีกอย่างหนึ่ง คือ การเชื่อถือในโชคลางต่าง ๆ เช่น เทสส์ในเรื่อง Tess of the D'Urbervilles ตอนที่เธอถูกหนามกุหลาบที่เธอได้มาจากอเลค เดอเบอวิลล์ (Alec D'Urbervilles) แทงที่ค้าง ฮาร์ดี้บรรยายถึงความรู้สึกของเทสส์ว่า "Like all the cottagers in Blackmoor Vale, Tess was steeped in fancies and prefigurative superstitions; she thought this an ill omen the first she had noticed that day" (Hardy 1974: Chapter 6, p.38) ซึ่งความเชื่อถือโชคลางนี้แทบจะไม่มีพบในคนเมือง ดอกเตอร์พิทซ์พีเชี่ย ในเรื่อง The Woodlanders เป็นตัวแทนของตัวละครแบบชาวเมืองที่เชื่อในเรื่องของวิทยาศาสตร์ การทดลอง การเล่นแร่แปรธาตุต่าง ๆ

ชนบทธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกันระหว่างคนเมืองกับคนชนบท ทำให้ค่านิยม
ของคนเมืองกับคนชนบทแตกต่างกัน ฮาร์ดี้สะท้อนให้เห็นว่าคนชนบทมักเชื่อถือในตำนานเก่า ๆ
มีความเคร่งศาสนามากกว่าคนเมือง ฮาร์ดี้บรรยายภาพของคนชนบทที่มักจะไปโบสถ์เป็น
ประจำทุกวันอาทิตย์ด้วยความศรัทธาในนวนิยายเรื่อง The Return of the Native ว่า

'The customary expedient of provincial girls and men in
such circumstances in church going. In an ordinary
village or country own one can safely calculate that,
either on Christmas Day or the Sunday contiguous, any
native home for the holidays, who has not through age or
ennui lost the appetite for seeing and being seen, will
turn up in some pew or other shining with hope, self
consciousness, and new clothes' (Hardy 1974: Chapter 4,
p.29)

ความคิดของคนชนบทจะวนเวียนอยู่แต่ผลผลิตในไร่นา ต้นไม้ สัตว์ ดินฟ้า
อากาศ ซึ่งแตกต่างจากคนในเมือง ซึ่งมักจะคิดถึงแต่เกียรติยศ ชื่อเสียง ความมั่งคั่ง การมี
ชีวิตที่สุขสบาย อย่างเช่นยูสตาเซีย ฮีฟ ในเรื่อง The Return of the Native ซึ่ง
เป็นพวกชนชั้นกลางที่เคยอาศัยอยู่ในเมืองมาก่อน ไฝฝันที่จะไปใช้ชีวิตในปารีสเหมือน
ดอกเตอร์พิกซ์นีย์เย่ และมิสซิสซาร์มอนด์ ในเรื่อง The Woodlanders ที่อยากไปใช้ชีวิต
ในเมืองมากกว่าอยู่ในชนบท ฮาร์ดี้บรรยายให้เห็นถึงความคิดของคนชนบทที่ต่างจากคน
เมืองใน The Return of the Native ว่า

'The farmer, in his ride, who could smile at artificial
grasses, look with solicitude at the coming corn, and
sign with sadness at the fly-eaten turnips, bestowed
upon the distant upland of heath nothing better than a
frown' (Hardy 1974: Chapter 2, p.18)

ชีวิตของชาวชนบทที่ขึ้นอยู่กับธรรมชาติ เช่นการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ทำให้ทุกอย่างต้องดำเนินไปอย่างช้า ๆ ตามอิทธิพลของธรรมชาติ เป็นการกระทำที่เป็นกิจวัตรประจำวัน งานในชนบทจะหมุนเวียนไปตามฤดูกาล เช่น การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว เป็นต้น จนกลายเป็นบุคลิกภาพของชาวชนบททำให้ชาวชนบทเป็นผู้ที่มีความอดทนรอคอยได้ จนกว่าจะถึงเวลาเก็บเกี่ยว เราจะพบลักษณะเช่นนี้ได้จากตัวละครอย่าง เกเบรียล ไอค์ โจลล์ วินเทอร์เบอร์น มาร์ตี้ เซาท์ และเทสส์ เดอเบย์ฟิลด์ เป็นต้น

คนในชนบทอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต้องใช้แรงงาน ทำงานประจำในไร่มาอยู่กับต้นไม้ สัตว์ ทำให้ไม่มีโอกาสได้พัฒนาบุคลิกภาพบางประการที่จำเป็น เช่น การจัดการ การลงทุน และการใช้เงิน เป็นต้น เฮนชาร์ดและฟาร์เฟรเป็นตัวละครที่สะท้อนให้เห็นถึงบุคลิกภาพที่แตกต่างกันระหว่างคนชนบทกับคนในเมือง เฮนชาร์ดมีพื้นเพเป็นคณงานกรรมกรที่ยากจน (hay-trusser) ต่อมาเขาได้เป็นพ่อค้าที่มั่งคั่งและได้รับคัดเลือกให้เป็นนายกเทศมนตรีในที่สุด เฮนชาร์ดไม่มีความสามารถในการจัดการเรื่องธุรกิจเลย เขายังใช้วิธีการเก็บเงินแบบเก่า การติดต่อทำสัญญาก็ใช้การตกลงกันด้วยวาจา เขาดำเนินธุรกิจด้วยกลางสังหรณ์ และการเชื่อถือโชคชะตา ซึ่งต่างจากฟาร์เฟร ซึ่งเป็นพวกชนชั้นนายทุนสามารถดำเนินธุรกิจอย่างมีเหตุผลมีหลักเกณฑ์ มีระบบการทำงานที่ดี เช่นมีการเซ็นสัญญา มีการร่างจดหมายโต้ตอบ เป็นต้น ดังนั้นฟาร์เฟรจึงสามารถจัดการเกี่ยวกับเรื่องการลงทุนได้ดีกว่าเฮนชาร์ด

เรื่องราวที่เกี่ยวกับธรรมชาติ เช่นปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือสิ่งนอกเหนือธรรมชาติ มักปรากฏในตำนานพื้นบ้านเสมอ นวนิยายของฮาร์ดี้มักสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของผู้คนในชนบท ที่เชื่อมโยงกับเรื่องราวของธรรมชาติที่ปรากฏในตำนานพื้นบ้าน เช่น คริสเตียน แคนเทิล (Christian Cantle) เสร้าใจที่ตนเองต้องอยู่เป็นโสดเพราะเกิดในคืนข้างแรม ในเรื่อง The Return of the Native หรือในเรื่อง The Woodlanders ในช่วงก่อนกลางฤดูร้อน (Midsummer Eve) จะมีประเพณีของเด็กสาว ๆ ในชนบท ซึ่งเป็นประเพณีการหาคู่ตามตำนานนั้น เชื่อกันว่าต้น ไอค์จะโตเต็มที่ในช่วงก่อนกลางฤดูร้อน และดอกไม้จะโรยก่อนที่แสงตะวันจะขึ้น พวกผู้หญิงจะปลูกต้นป่าน (hemp) ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของพืชผลอันอุดมสมบูรณ์ อีกคนจะโปรยเมล็ดเฟิร์นอันเป็นสัญลักษณ์ของความสามรถในการทำนาขนาดได้ หญิงสาวที่ปรารถนาจะรู้ถึงชีวิตแต่งงานก็จะคลี่ผ้าขาวไว้ใต้ต้นไม้ในเวลากลางคืน ในตอนเช้าก็จะพบละอองเกสรดอกไม้เล็ก ๆ เธอจะนำละออง

เหล่านี้ ไปไว้ได้หมอน และสามีในอนาคตก็จะปรากฏในความฝัน ความเชื่อต่าง ๆ ที่ปรากฏ
ในตำนานพื้นบ้านอื่น เชื่อมโยงกับธรรมชาตินี้ ฮาร์ดี้บรรยายสอดแทรกไว้ในนวนิยายของเขา
เสมอ

ปัจจัยที่มีผลต่อบุคลิกภาพของคน ในชนบทที่นำศึกษาวิเคราะห์ในนวนิยายของ
ฮาร์ดี้ คือ ลักษณะทางจิตวิทยาของชาวชนบท ซึ่งเราจะเห็นว่าสังคมชนบทเวสเสกซ์ยังมี
ลักษณะของกลุ่มปฐมภูมิ คือ สมาชิกมีความสัมพันธ์แบบ เป็นกันเอง มีความใกล้ชิดผูกพัน
ให้ความช่วยเหลือ เห็นอกเห็นใจกัน ครอบครัวมีความสำคัญมาก สมาชิกในครอบครัวจะมี
ความผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้น เช่น ครอบครัวของเทสส์ เทสส์แม้จะแต่งงานไปแล้วแต่ก็
ยังส่ง เงินมาให้ครอบครัวเสมอ ทุกคนในครอบครัวของเทสส์มีความรักใคร่ เป็นห่วงซึ่งกัน
และกันอย่างบริสุทธิ์ใจ เทสส์ต้องจำใจแต่งงานกับอเลคทั้ง ๆ ที่เธอไม่ได้รักเขา
ก็เพราะเธอทนไม่ได้ที่เห็นน้อง ๆ ของเธอต้องไปทำงานในโรงงาน

ในความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มปฐมภูมิ บทบาทของแต่ละคนจะถูกมองอย่างเป็น
บุคคลพิเศษมากกว่าเป็นบุคคลอื่น เช่น เมื่อลูกทำผิดกฎหมาย เจ้าหน้าที่ก็จะมองคนทำผิดอย่าง
เขาเป็นบุคคลอื่น และใช้กฎหมายลงโทษคนนั้น แต่พ่อแม่จะมองลูกอย่างเป็นคนพิเศษ
ทั้ง ๆ ที่พ่อกับแม่ก็เชื่อในกฎหมายเช่นเดียวกันเหมือนอย่างเช่น เอนเจิล แคลร์ ที่รู้สึกเศร้าใจ
และส่งสารเทสส์ถึงนักที่เธอฆ่าอเลคตาย และเจ้าหน้าที่กำลังจับตัวเทสส์ไปเพื่อลงโทษ ดังนั้น
จึงเห็นได้ว่าในความสัมพันธ์แบบกลุ่มปฐมภูมิ สมาชิกจะมีความเห็นอกเห็นใจกัน ผูกพันใกล้ชิดกัน
อย่างมาก

ลักษณะทางจิตวิทยาของชาวชนบทอีกอย่างหนึ่ง คือ สมาชิกมีความสัมพันธ์แบบ
ร่วมกันทำร่วมกันอยู่ ในชุมชนชนบทเวสเสกซ์ ฮาร์ดี้สะท้อนให้เห็นลักษณะการทำงานของคน
ชนบทที่ต่างก็ร่วมแรงร่วมใจทำงานกันอย่างซื่อสัตย์ซึ้งนัก เช่น ฉากการอาบน้ำแกะ และ
ตัดขนแกะ ใน Far From the Madding Crowd หรือฉากการทำงานของคนตัดหญ้าใน
ท้องทุ่งเอกดอน ฮีธ ในเรื่อง The Return of the Native เป็นต้น

วัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งต่อบุคลิกภาพของคนชนบท วัฒนธรรมของคน
ในชนบทเวสเสกซ์นั้น เป็นวัฒนธรรมที่ง่าย ไม่ซับซ้อน ผู้คนจะชินอยู่กับการทำการเกษตร
ดั้งเดิม ไม่มีการใช้เครื่องมือเครื่องจักรทันสมัย เครื่องมือที่รู้จักกันดีในเวสเสกซ์ คือ

เครื่องนวดข้าว และเครื่องมือทำน้ำแอมป์เปิ้ล เมื่อตอนที่ฟาร์เฟรนาเครื่องหวานเมล็ดพืชเข้ามาในเวสเสกซ์ ผู้คนต่างแตกตื่นในเครื่องมือชนิดนี้เป็นอย่างมาก หรือจากการเลี้ยงอาหารในบ้านของโจลด์ วินเทอร์เบอร์น ครอบครัวเมลเบรี่รู้สึกแปลกตาเป็นอันมากกับเครื่องใช้เก่า ๆ ภายในบ้านของโจลด์ รวมทั้งภาพของการบรรทุกสิ่งของหรือผลผลิตต่าง ๆ ไปส่งในเมืองหรือตำบลใกล้เคียง เช่น ภาพการบรรทุกน้ำผึ้งไปส่งในตัวเมืองโดยใช้รถม้าของเทสส์ หรือภาพของการบรรทุกไม้ของเมลเบรี่ โดยใช้ม้า 16 ตัว และทุกตัวจะผูกกระดิ่งไว้ที่คอเพื่อเป็นสัญญาณ เป็นภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่ง่าย ไม่ซับซ้อนของชาวชนบทเวสเสกซ์เป็นอย่างดี

งานในชนบทเป็นงานที่หนักมาก แต่ชาวชนบทก็ไม่เคยย่อท้อ บุคลิกของชาวชนบทจึงมีลักษณะเน้นหนักด้านความจริงจัง เช่น เกเบรียล ไรต์ ในเรื่อง Far From the Madding Crowd ที่ต้องทำงานที่หนักมาก เขาต้องดูแลแกะที่เกิดใหม่ในช่วงฤดูหนาว ไรต์ต้องทนเปียกหิมะหรือไม่ก็ฝนในตอนกลางคืน เขาแทบจะไม่ได้พักผ่อนเลย ในช่วงฤดูร้อนก็ต้องวุ่นอยู่กับการตัดขนแกะร่วมกับคนงานคนอื่น ๆ ช่วงฤดูใบไม้ร่วงก็มีงานเก็บเกี่ยวในไร่นา ปลายฤดูใบไม้ร่วง ไรต์ก็ต้องต้อนฝูงแกะจำนวนมากไปในงานฉลองที่เรียกว่า กรีนฮิลล์แฟร์ (Greenhill Fair) ซึ่งมีการซื้อขายแกะกันที่นี่ นอกจากนั้นวิถีชีวิตของชาวชนบทก็ขึ้นอยู่กับการเกษตรนั้น ทำให้เคยชินต่อระบบแลกเปลี่ยนภายในละแวกบ้าน และมีนิสัยมัธยัสถ์ เช่น บาดชีบา เอเวอร์ตันจะรอบคอบในการใช้จ่ายและเห็นคุณค่าของเงินที่ได้มา ขณะที่ทรอยใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือยให้หมดไปกับสิ่งบันเทิงต่าง ๆ

วัฒนธรรมในชนบทไม่เน้นหนักในเรื่องมรรยาท พวกเขาเคยชินอยู่กับความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ไม่มีพิธีรีตอง เพราะชอบเขตความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในกลุ่มประมุขทำให้ชาวชนบทไม่คุ้นเคยกับการเข้าสังคมแบบชาวเมือง ที่เราจะพบได้ในตัวละครอย่างบาดชีบา เกรช เมลเบรี่, อลิซาเบธ เจน และเทสส์ ฯลฯ อลิซาเบธ เจน ในเรื่อง The Mayor of Casterbridge ต้องทำให้เส้นชาร์ดพ่อเลี้ยงของเธอโกรธอยู่เสมอ เพราะเธอชอบเปลืองพูดภาษาท้องถิ่น ไปช่วยคนใช้ตักถ่านหิน กล่าวขอบคุณคนใช้อย่างสำนึกคุณ รับจ้างเตรียมอาหารให้นานซ์ มอคริดจ์ คนมัดหญ้าแห้งให้รวมเป็นฟ่อน เป็นต้น

วัฒนธรรมในชนบทเวสเสกซ์ยังมีความโดดเด่นของวิถีประจำแบบเก่า ผู้คนยังคงสงวนพฤติกรรม ความคิด ปรัชญาชีวิต กฎเกณฑ์เก่า ๆ อันรวมถึงขนบธรรมเนียมประเพณี

ความเชื่อถือ โชคกลาง มาตรฐานทางศีลธรรมที่เคร่งครัดและตายตัว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ฮาร์ดี้ชื่นชมมาก และอนุรักษ์ไว้ในนวนิยายของเขาได้อย่างดียิ่ง

สรุป

ถึงแม้ว่าในยุคของการปฏิวัติอุตสาหกรรม ชุมชนชนบทเวสเสกซ์จะไม่ได้รับผลกระทบอะไรมากนักและยังคงสามารถรักษาลักษณะของสังคมชนบทไว้ได้ แต่ในขณะเดียวกัน ฮาร์ดี้ก็ต้องการสะท้อนให้เห็นถึงสังคมชนบทเวสเสกซ์ที่กำลังเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นด้วย สิ่งที่ฮาร์ดี้ดูเหมือนจะเน้นมากในนวนิยายของเขาเห็นจะได้แก่ความขัดแย้งของตัวละครกับบรรทัดฐานทางสังคม ตัวละครในนวนิยายเรื่องแรก ๆ ของฮาร์ดี้จะบรรลุวุฒิภาวะทางอารมณ์โดยผ่านการเรียนรู้ที่จะมีชีวิตอยู่ เรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับบรรทัดฐานของสังคม บาสชีบา และเกเบรียล ไอค์ ในเรื่อง Far From the Madding Crowd เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องนี้ ไอค์เป็นตัวละครที่ยังยึดมั่นอยู่กับกฎเกณฑ์เก่า ๆ ของสังคม ซึ่งแตกต่างจากบาสชีบาโดยสิ้นเชิง จิตใจของเธอปรารถนาความเป็นหนึ่ง และทำสิ่งต่าง ๆ ตามความพอใจอย่างไร้หัวคิด เธอมักเกิดความรู้สึกขัดแย้งอยู่บ่อย ๆ ว่าสิ่งที่เธอปรารถนาจะทำถูกจำกัดด้วยบทบาทความเพศหญิงของเธอ สังคมมักวิจารณ์การกระทำของเธอว่าเป็นสิ่งที่ไร้สาระ และเป็นสิ่งที่ผู้หญิงไม่ควรกระทำ เช่น การสร้างความเข้าใจผิดให้กับโบลด์วูด (Boldwood) โดยทำที่เหมือนกับว่าเธอรักเขา หรือการเดินทางในตอนกลางคืนเพียงลำพังเพื่อจะไปพบทรอยที่เมืองบาส แต่ในที่สุดบาสชีบาก็มาถึงจุดที่ยอมรับบทบาทของความเป็นผู้หญิง หลังจากที่ได้เรียนรู้ความเจ็บปวดและผิดหวังจากความเป็นคนตัวอื่นของตัวเอง ซึ่งเป็นความสามารถในการสร้างความสมดุลระหว่างอารมณ์ความรู้สึกปรารถนาที่รุนแรงของเธอกับกฎเกณฑ์ของสังคมที่เป็นอยู่ ในหนังสือวิจารณ์ Thomas Hardy: Masters of World Literature เออร์วิง ไฮว์ (Irving Howe) เรียกความขัดแย้งของตัวละครกับบรรทัดฐานทางสังคมนี้ว่าเป็น Theme of Discipline และจุดของ discipline ที่บาสชีบากับไอค์มาบรรจบกันก็เป็นการต่อสู้ระหว่างกิเลสในตัวมนุษย์กับบทบัญญัติทางวัฒนธรรม และสิ่งซึ่งช่วยให้ theme of discipline เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา และเป็นสิ่งที่ช่วงวางรากฐานประสบการณ์ของตัวละครก็คือ การเน้นของฮาร์ดี้ไปที่ความสำคัญของงานในชุมชนชนบท บาสชีบานั้นแม้ว่าจะเป็นคนเจ้าอารมณ์ แต่ก็มีความรักชอบ และเสียสละกับงานในไร่เนาที่เธอดูแลอยู่ ซึ่งต่างจากทรอยที่เพิกเฉยต่องานในไร่เนาและภรรยาของตัวเอง ซึ่งเออร์วิง ไฮว์ บอกว่ามันเป็นอาชญากรรม และต่าง

จากไบเบิลวูด ที่เพิกเฉยต่อท่งนาและเกียรติของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นความอ่อนแอ ส่วนการทำงานและความรับผิดชอบทำให้ไอคเป็นศูนย์กลางของความมั่นคง หรือความมีเสถียรภาพ ในนวนิยายเรื่องหลัง ๆ การเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับบรรทัดฐานของสังคมของตัวละครไม่ค่อยประสบความสำเร็จ เช่น คลิม ในเรื่อง The Return of the Native และ จูด ฟอว์เลย์ในเรื่อง Jude the Obscure ซึ่งนักวิจารณ์ได้อธิบายว่า อาจจะเป็นเพราะตัวเอกของเรื่องมักจะมีลักษณะยอมทนทุกข์ทรมาน (prometheanism) หรือบางครั้งพวกเขาไม่มีบรรทัดฐานทางสังคมที่จะช่วยนำพฤติกรรมของเขา หรือบางทีอาจจะเป็นเพราะสังคมไม่ให้โอกาสที่จะทำให้เขาได้มาถึงจุดสมบูรณ์ทางด้านศีลธรรมก็เป็นได้ ตัวละครอย่างคลิมนั้น เป็นตัวละครที่มีชีวิตอยู่อย่างทนทรมานด้วยความสำนึกผิดว่าตนเองเป็นสาเหตุการตายของแม่และภรรยา สิ่งที่ฮาร์ดต้องการสะท้อนให้เห็นก็คือว่าทางเลือกของคลิมที่อยากจะเป็นครูสอนหนังสือให้กับชาวบ้านในทุ่งเอกดอน ฮีธ เป็นสิ่งที่สร้างความขัดแย้งให้กับแม่และภรรยาเป็นอย่างมาก ซึ่งเปรียบเสมือนกับการสร้างความขัดแย้งกับบรรทัดฐานทางสังคมด้วยเช่นกัน ส่วนตัวละครอย่างจูด ฟอว์เลย์นั้น เป็นตัวละครที่ต้องจบชีวิตลงด้วยความผิดหวังทุกข์ทรมาน ความไม่ฝันของจูด ที่จะได้เรียนหนังสือในมหาวิทยาลัย เพื่อแสวงหาความก้าวหน้าให้กับตนเองก็เป็นเพียงความฝัน เพราะมหาวิทยาลัยไม่ต้อนรับชนชั้นกรรมมาชีพอย่างเขา ด้วยความเสียใจจุดจึงดื่มเหล้าเสียจนหมดสติ สังคมรุมประณามการกระทำของเขา สิ่งที่ฮาร์ดต้องการชี้ให้เห็นก็คือ ตัวละครอย่างจูดนั้นอาจจะผิดที่เขาหาทางออกของปัญหาด้วยการดื่มเหล้า แต่ในอีกแง่หนึ่งนั้น ฮาร์ดต้องการชี้ให้เห็นว่าสังคมก็มีส่วนที่ทำให้เขาอ่อนแอ สังคมไม่ได้ให้โอกาสแก่เขาและทำให้เขาต้องกลายเป็นคนไร้ศีลธรรมในสายตาของคนอื่นไป

นวนิยายเรื่องหลัง ๆ ของฮาร์ดี้ เขามักจะเน้นให้เห็นอีกด้วยว่าความเป็นปีกแฉ่งทางสังคมจะเริ่มน้อยลง ตัวละครถูกรอบงำด้วยความรู้สึกเห็นอกเห็นใจและแปลกแยก เช่น ฮุสตาเซีย วิลด์ฟ ในเรื่อง The Return of the Native ในนวนิยายเรื่องสุดท้ายคือเรื่อง Jude the Obscure ตัวละครจะประพาดิตนในทางที่ไม่สอดคล้องกับประเพณีหรือค่านิยมในสังคม เช่น จูด ฟอว์เลย์ (Jude Fawley) ซู บริดจ์เฮด (Sue Bridgehead) ตัดสินใจอยู่ร่วมกันโดยไม่ต้องแต่งงานหรือจดทะเบียนสมรส ฟิลลอตสัน (Philottson) ก็เห็นด้วยกับการที่ภรรยาของเขา คือ ซู บริดจ์เฮด จะทิ้งเขาไปเพื่ออยู่กับจูด ฟอว์เลย์ ฮาร์ดี้ต้องการจะเน้นให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมด้วย ความเคลื่อนไหวทางสังคมที่สูงขึ้นทำให้

ผู้คนอพยพจากชนบทเข้ามาสู่ตัวเมืองมากขึ้น ผลก็คือการค่อย ๆ สูญหายไปของวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น ในนวนิยายเรื่องสุดท้ายคือ Jude the Obscure จู๊ด ฟอว์เลย์ แพนจะไม่รู้เรื่องราวของหมู่บ้านที่เขาอาศัยอยู่ ชนบทธรรมเนียมประเพณีเก่า ๆ ของท้องถิ่น ไม่สามารถจะผูกมัดใจของเขาไว้ได้ จู๊ด ฟอว์เลย์จึงทิ้งหมู่บ้านของเขาเพื่อเดินทางเข้ามา ในเมือง

ฮาร์ดี้ ต้องการสะท้อนให้เห็นว่าสภาพสังคมที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงมีผลทำให้ ความศรัทธาในศาสนาของคนเปลี่ยนแปลงไปด้วย ตัวละครในเรื่องแรก ๆ จะไม่มีความ คิดเป็นปฏิปักษ์กับศาสนา ตัวละครยังคงยึดมั่นและศรัทธาในศาสนาเป็นอย่างมาก เช่น กลุ่มนักดนตรีท้องถิ่นของ Mellstock ในเรื่อง Under the Greenwood Tree หรือ ตัวละครอย่างไอค บารชีบา ในเรื่อง Far From the Madding Crowd เป็นต้น เราจะ ไม่ค่อยพบลักษณะตัวละครลักษณะนี้ในนวนิยายเรื่องหลัง ๆ ของฮาร์ดี้ เทสส์เกิดความ คลางแคลงใจว่าพระเจ้าจะคอยปกป้องช่วยเหลือน้อง ๆ ของเธอหรือไม่ เธอจึงตัดสินใจ ที่จะไปพระเจ้าช่วยเหลือน้อง ๆ ของเธอเสียเอง โดยยินยอมแต่งงานกับบอลเลดเพื่อที่น้อง ๆ ของเธอจะได้ไม่ต้องไปทำงานในโรงงาน เอนเจิล แคลร์ ก็มีความคิดขัดแย้งในเรื่องศาสนา ถึงกับกล่าวคำที่ค้านกับรอเบิร์ต บราวน์ริง (Robert Browning) กวีและนักเขียนในศตวรรษ ที่ 18 ผู้ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า "God's in his heaven; all's right with the world" แต่คลิมกล่าวแย้งว่า "God's not in his heaven; all's wrong with the world." ตัวละครอย่าง ชู บริดจ์เฮด ในนวนิยายเรื่องสุดท้ายของฮาร์ดี้ ก็ถึงกับหัวเราะเยาะศาสนา และตัดสินใจที่จะไม่ประพฤติตนตามกฎเกณฑ์ของสังคม

ฮาร์ดี้ต้องการสะท้อนให้เห็นว่าสภาพสังคมชนบทเวสเสกซ์ ในยุคของการปฏิวัติ อุตสาหกรรมนั้นกำลังมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขยายตัวของเศรษฐกิจ แบบทุนนิยมเข้ามาในชนบท การขยายทางรถไฟ การนำเครื่องจักรเข้ามาใช้ไถนา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชาวชนบทเวสเสกซ์ ซึ่งประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ เราจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดในบทถัดไป